

zelena dežela

Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 143 / oktober 2017

Ekološko vinogradništvo in vinarstvo

Vinogradi predstavljajo le 1,2 % vseh zemljišč v ekološki kontroli v Sloveniji.

str. 9

Če hočeš druge vneti, moraš sam goreti

Tradicionalno 14. srečanje kmetov pritegnilo na Ponikvo več kot tisoč kmetov.

str. 10

Za več slovenskih pridelkov in živil v javnih zavodih

Šolska shema sedaj združuje več skupin živil in omogoča razširjeno ponudbo živil s kmetij v javne zavode.

str. 14

Ko se leto prevesi v jesen, ko je pretežni del kmetijskih pridelkov pospravljen, polja zorana, pšenica posejana, je čas, ko mnogi, ki spoštujejo naravo in kmetovo delo, poromajo na Ponikvo in Slom. Tu se je leta 1800 rodil blaženi Anton Martin Slomšek, ki je bil leta 2004 razglašen za zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva. Tako maša na Ponikvi kot slavnostna akademija na Slomu se vsako leto vsem udeležencem vtisneta v razum, dušo in srce, iz česar črpajo moči za premagovanje vsakdanjih izzivov. (Besedilo in foto: Marjan Papež)

Pozitivni premiki

V petek, 13. oktobra, se je odprl dolgo pričakovani razpis Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij. Slovenija že od predpristopnega programa Sapard podpira razvoj podeželja. Gre za investicije, ki so podprte iz nacionalnega in evropskega denarja. V tem času smo povečini podpirali investicije na področju kmetijstva, gozdarstva, dopolnilnih dejavnosti ... na srednjih in večjih kmetijah. Usmeritev podpor je bila prava, saj gre za kmetije, ki ustvarjajo delovna mesta na podeželju in pripomorejo k večji samooskrbi s pridelano zdravo slovensko hrano. Vseskozi v tem obdobju pa se je slišal glas manjših kmetij, da so ti razpisi za njih nedosegljivi. Vzrokov za nedosegljivost je več: visoki vstopni pogoji, obveznosti za kmete iz naslova razpisa, črpanje nepovratnih sredstev šele po zaključku investicije. Gre pa za pomemben segment kmetij, ki kmetujejo v težkih pogojih, skrbijo za urejenost okolja in večkrat v navezavi z dopolnilno dejavnostjo omogočajo zaposlitev.

Kmetijsko gozdarsko zbornica Slovenije je vseskozi z drugimi nevladnimi organizacijami opozarjala, da bo potrebno za

manjše kmetije pripraviti poseben razpis, ki bo ustrezal takšnim kmetijam. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v Programu razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 prisluhnilo pobudam in v okviru PRP 2014–2020 je nastal podukrep Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij. Gre za enostaven razpis, na katerem bodo kmetije kandidirale za pet tisoč evrov nepovratnih sredstev, ki bodo izplačana v dveh obrokih.

Seveda bi želeli večji znesek, saj je posebna gorska mehanizacija zelo draga. Želimo, da bi lahko kandidirale še manjše kmetije od 3 ha PKP, da bi lahko kandidirale tudi kmetije, ki se ukvarjajo z drugimi panogami in ne izključno živinorejske. Vendar moramo priznati, da se tudi na področju razpisov dogajajo pozitivni premiki za majhne kmetije in ta razpis je prvi korak.

Nadaljevanje na strani 5.

Jože Očko, KGZS

 KUPUJMO
DOMAČE!
KGZS
www.kupujmodomace.si

Preverite ponudbo
kmetij na svojem
pametnem
telefonu!

Brezplačna
aplikacija
za Android
Google play

VELIKI KRONE BONUS

Zagotovite si 500 € premije ob nakupu nove kosilnice, obračalnika ali zgrabljalnika ZDAJ!

Z nakupom do 31.1.2018 prihranite 500 €!

Zagotovite si termin pri vašem Krone zastopniku Mehanizaciji Miler in unovčite bonus osebno, do 31. 1. 2018.

že od leta 2001

MEHANIZACIJA Miler

Dobja vas 4, 2390 Ravne na Koroškem; Slovenija
Tel.: 051 672 020, E-mail: servis@mehanizacija-miler.si

KRONE
THE POWER OF GREEN

www.mehanizacija-miler.si

Brez tradicije ni kmetijstva

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Jesen je čas, ko žanjemo sadove našega dela. In tako je že vseskozi, le da sta se vloga in pomen kmetijstva skozi obdobja spremenila. Nekoč je na slovenskih tleh skoraj večina živela od kmetijstva, danes pa se s kmetijstvom ukvarjamo le še redki. Kljub temu sedaj le malokdo v Sloveniji ali Evropi pomisli na pomanjkanje hrane, čeprav je v resnici na svetu po nepotrebnem še vedno veliko lačnih. Zato je še tolikanj bolj pomembno, da se vsi zavemo pomena kmetijstva oziroma celotnega podežolja. Če ga želimo ohraniti in razviti, moramo spoštovati našo lepo tradicijo kmetijstva in jo ohranjati. S spoštovanjem tradicije bi bilo slovenskemu kmetu lažje in se ne bi bilo treba boriti za Izbrano kakovost, za vsak cent na trgu. Tako ne bi imeli na naših policah cenene hrane od vsepovsod, temveč cenjeno slovensko hrano.

Pred nami so volitve predsednika države. Od predsednika države pričakujem, da bo kot avtoriteta stopil pred poslance in ministre ter poudaril nepogrešljivo vlogo kmeta, pri obdavljenju gozdov in kmetijskih zemljišč pa jasno povedal, da le-ta niso kapital, ampak osnovna sredstva, ki so potrebna za kmetovanje. Ali morda pričakujem preveč?

Moram pa reči, da imamo uspešne mlade družine, ki opravljajo tri ključna poslanstva kmeta: skrbijo za pridelavo hrane, urejeno krajino in sožitje med generacijami. Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije skušamo s svojim delom prispevati svoj delež k temu, da bi bilo slovensko podeželje obdelano in poseljeno. Da bodo mladi izbrali življenje na podeželju kot priložnost in poslanstvo, da bo njihov poklic – biti kmet – spet cenjen. Zato podpiramo akcijo Inovativni mladi kmet že od vsega začetka. Prejšnji teden smo skupaj z Zvezo slovenske podeželske mladine izbrali že enajstega inovativnega mladega kmeta. Čestitke zmagovalcu in vsem, ki ste presegli okvirje utečenih razmišljanj in iščete ideje ter možnosti za napredek.

Strokovni izzivi v sodobnem kmetijstvu

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Javna služba kmetijskega svetovanja letos organizira že 32. posvet Javne službe kmetijskega svetovanja. Z naslovom **Strokovni izzivi v sodobnem kmetijstvu** želimo spomniti na pomen strokovnega dela v kmetijstvu. Zavedamo se, da sta stroka in znanje tista dejavnika, ki sta v sodobnem kmetijstvu izredno pomembna in njun pomen se bo povečeval tudi v novem programskem obdobju. Predstavljene bodo novosti in nove tehnološke rešitve zadnjih let na področjih poljedelstva, vrtnarstva, travništva in pridelovanja krme, sadjarstva, vinogradništva, govedoreje, prašičereje, reje drobnice in predelave na kmetijah z uvodnim predavanjem o strateškem načrtovanju v kmetijstvu.

Posvet Javne službe kmetijskega svetovanja bo potekal **v ponedeljek, 20., in torek, 21. novembra 2017 v kongresnem centru Thermana v Laškem, vsak dan z začetkom ob 9. uri.**

Letošnji posvet bo poseben tudi zato, ker bomo prvič vzpostavili sodelovanje svetovalne službe v okviru KGZS s svetovalno službo Kmetijske gozdarske zbornice avstrijske Koroške iz Celovca. Temu bo namenjen drugi dan posveta, ko bomo poleg primerjav stanja v kmetijstvu v Sloveniji in Avstriji govorili tudi o primerljivosti obeh kmetijskih svetovalnih služb in metodah ter izzivih kmetijskega svetovanja v luči učinkovitih metod in digitalizacije.

Posvet bo zanimiv tako za kmete, predstavnike društev in organizacij, ki združujejo kmete, lokalne oblasti, javne zavode, kmetijske zadruge, izobraževalne organizacije in ostale institucije, delujoče v kmetijstvu.

Podrobnejše vabilo s celotnim programom, prijavi in ostalimi podrobnostmi bo objavljeno na spletnih straneh KGZS in v drugih medijih.

Vabljeni v Laško!

Igor Hrovatič,

Vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo KGZS

Tradicionalni slovenski zajtrk letos 17. novembra

Tradicionalno tudi letos slovenski zajtrk sestavljajo kruh, maslo, mleko, med in jabolko, ki morajo biti pridelani oziroma predelani v Sloveniji.

Ker gre za dogodek zunaj koncepta vsakdanjega naročanja živil, se le-ta smejo nabavljati neposredno brez predhodnih javnih naročil. Zato je to lepa priložnost za lokalne pridelovalce, da ponudijo in dobavijo živila javnim zavodom, se predstavijo in vstopijo tudi v šolski prostor, pri čemer naj bi imela prednost lokalna živila, če je mogoče tudi iz shem višje kakovosti. Šolam se povrnejo stroški nabave živil do največ 0,43 evra (brez DDV) na osebo.

Naj bo tradicionalni slovenski zajtrk dan, ko se na široko odprejo vrata kmetij in šol, vrtcev, da se povežejo in vsi začutijo kmečke korenine, ki so korenine samega naroda.

G. S.

Inovativni mladi kmet 2017 je Matic Vizjak

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zveza slovenske podeželske mladine sta 13. oktobra razglasili zmagovalca 11. izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet. Zmagovalec letošnjega izbora Matic Vizjak iz Šmarji pri Jelšah se ukvarja s štirimi dejavnostmi: pridelava in predelava čilijev, čebelarstvo, pridelavo žit v mlevske izdelke in vinarstvo. Matic se je po devetih letih službovanja v tujini vrnil domov in začel z uvajanjem inovacij na kmetiji, med katerimi sam na prvo mesto postavlja CHILLI WINE, za katerega so v New Yorku prejeli tri odličja na enem najprestižnejših tekmovanj na svetu. Sledita mu linija Melissé in organizacija največjega festivala pikantne hrane v Sloveniji Čili festival v Šmarju pri Jelšah. Iskrene čestitke!

Več o izboru Inovativnega mladega kmeta v prihodnji številki Zelene dežele!

Pomembni dogodki v prihodnjih mesecih

Kdaj?	Kaj? / Kje?
20. 10. ob 10.00	Predavanje osnove biološkodinamičnega kmetovanja / <i>Prostori občine Tabor</i>
20. 10. ob 16.00	Predavanje osnove biološkodinamičnega kmetovanja / <i>Dolenja vas pri Preboldu</i>
21. 10. ob 10.00	Državno tekmovanje v strižnji ovc / <i>Koper, Bonifika</i>
21.–22. 10.	Dnevi kmetijstva Slovenske Istre / <i>Koper, Bonifika</i>
21.–22. 11.	Posvet javne službe kmetijskega svetovanja / <i>Laško</i>
23.–24. 11.	Strokovni posvet Reja drobnice / <i>Terme Dobrna</i>

Nekateri pomembni roki v prihodnjih mesecih

Do kdaj?	Kaj?
29. 11.	Oddaja vlog za 8. javni razpis za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva
30. 11.	Oddaja vlog za 3. javni razpis za podukrep 4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2017 za kmetije, samostojne podjetnike posameznike ter mikro, mala in srednja podjetja
15. 12.	Obvezna usposabljanja za ukrep Dobrobit živali – govedoreja
20. 12.	Obvezna usposabljanja za ukrep Ekološko kmetovanje
10. 1. 2018	Oddaja vlog za javni razpis 4.3 za operacijo Ureditev gozdne infrastrukture iz PRP 2014–2020 za leto 2017
31. 1. 2018	Oddaja vlog za podukrep 6.3 – Pomoč za zagon dejavnosti, namenjenih razvoju majhnih kmetij

Zbral: Ma. P.

VELIKI KRONE BONUS

Zagotovite si 500 € premije ob nakupu nove kosilnice, obračalnika ali zgrabljalnika ZDAJ!
Izpolnite bon in ga oddajte pri vašem Krone zastopniku

Priimek: _____
 Ime: _____
 Ulica: _____
 Poštna številka: _____ Pošta: _____
 E – mail: _____
 Obstoječa Krone stranka Da Ne
 Kupljen stroj / tip: _____

Pogoji sodelovanja:

- Bon je možno unovčiti samo pri uradnem KRONE zastopniku za Slovenijo
- Velja izključno ob nakupu novega KRONE stroja (kosilnice, obračalnika ali zgrabljalnika)
- Velja do odprodaje strojev oz. do navedenega datuma
- Bon vključuje 22 % DDV

Podpis kupca: _____

Štampiljka zastopnika Krone: _____

KAKO DO INFORMACIJ

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00,
e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40,
e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 143, oktober 2017 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjka ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Marjan Papež • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. • Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 80.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

KRONE
THE POWER OF GREEN

O medvedih, zaraščanju in dvigu cen

Na 9. seji upravnega odbora KGZS izbrali tudi predstavnika kmetijstva v Državnem svetu RS

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Sredi oktobra je potekala deveta redna seja upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (UO KGZS), na kateri so člani UO KGZS razpravljali o problematiki odvzema medveda, davčni zakonodaji in predlaganih spremembah zakona o kmetijstvu. Kot kandidata prihajajočih volitev predstavnikov kmetijstva v Državnem svetu RS sta bila izbrana Cvetko Zupančič in Branko Tomažič. Sejo so vodili predsednik KGZS Cvetko Zupančič in podpredsednik KGZS Marjan Golavšek ter Branko Tomažič.

V okviru projekta LIFE DINALP BEAR naj bi se spremenili strateški dokumenti upravljanja rjavega medveda v Sloveniji. Na prvi delavnici, ki je potekala v organizaciji Zavoda za gozdove in Biotehniške fakultete v Ljubljani, so sodelovali različni deležniki, ki se jih problem dotika. Na njej so bili

predstavljeni izsledki genetske analize številčnosti rjavega medveda, ki je pokazala 33-odstotno povečanje populacije medveda v zadnjih osmih letih. Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je opozoril, da predlagani osnutek odloka odvzema medveda ne upošteva novih dejstev in je nižji kot v lanskem letu. »S tem se na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ne moremo strinjati. Raziskave kažejo, da je medvedov bistveno več. Predlog KGZS je, da bi moral biti odvzem 120 medvedov plus izgube ter dodatnih 21 medvedov kot nerealiziran odstrel v preteklem letu.« V letu 2016 je bil odstrel medveda, zaradi poznega sprejema odloka v jesenskem času onemogočen in kasneje le delno realiziran. Zato člani UO KGZS pozivajo, da Vlada RS sprejme odlok o odvzemu medveda čim prej, saj se je s 1. oktobrom začela lovna doba. KGZS prav tako zahteva

določitev zgornje meje možnega sobivanja z medvedom, ki naj bo opredeljena v strateških dokumentih upravljanja rjavega medveda v Sloveniji.

Direktor KGZS Branko Ravnik je izpostavil problem prešibkega odziva kmetij na razpis za odpravo zaraščanja, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS. Ob tem je član upravnega odbora KGZS Miha Zagožen izpostavil problem ukrepa zaraščanja, ki po njegovem mnenju ni primeren, in opozoril: »Zaradi podobnega ukrepa so se v Franciji spraznila obdelovalna območja, kasnejši poskus oživitve je spodletel.« Dodal je še, da zaraščanosti ne bodo reševali veliki kmetje, temveč mali in prav to je razlog za pomen njihove ohranitve. Žal so ukrepi kmetijske politike prevečkrat dosegljivi le velikim kmetijam.

Člani upravnega odbora so se seznanili z vsebino predlaganih sprememb Zakona o kmetijstvu, ki jih je v javno razpravo posredovalo MKGP. Ključni spremembi sta vezani na ureditev razmerij v verigi preskrbe s hrano in opredelitev sezonskega dela v kmetijstvu.

Rešitve gredo v pravo smer

Evropska unija na področju razmerij v agroživilski verigi izvaja številne aktivnosti in odpira nove možnosti. Kljub temu tečejo stvari počasi, kar kaže na potrebo ureditve problema na nacionalni ravni. Pri tem se pričakuje podpora kmetov. Ker gre za spremembe, ki jih je KGZS že predlagala, člani UO KGZS predloge pozdravljajo. »S tem predlogom bi država uredila pomembna vprašanja nepravilnosti v agroživilski verigi. Rešitve gredo v pravo smer in jih lahko podpremo, saj odražajo to, na kar smo na KGZS dolgo časa opozarjali,« ob tem poudarja Branko Ravnik. »Predlagane spremembe Zakona o kmetijstvu se

dotikajo tudi sezonskega dela v kmetijstvu. Gre za rešitev, ki jo kmetijstvo nujno potrebuje.«

Med drugim so člani odbora izpostavili problem dviga cene hrane ter opozorili na občasno neživiljenjsko ravnanje inšpektorjev, ki izrekajo visoke kazni in z nerazumnimi zahtevami povzročajo nelagodje, zmedo in dodatna finančna bremena kmetijam. Prav tako so izrazili zaskrbljenost glede množičnega vrednotenja nepremičnin. So pa enotni glede obsega problema zaraščanja, ki je nujen in potreben rešitve, predvsem z ukrepi, ki bodo podpirali nadaljnji razvoj reje krav dojlj. Ob tem je član UO KGZS Anton Kukenberger izpostavil neživiljenjske rešitve iz zahtev navzkrižne skladnosti. »Ta prepoveduje odstra-

njevanja določenih, z vidika ohranjanja narave nepomembnih krajinskih značilnosti, kot so meje. Predlagam, da se ta zahteva navzkrižne skladnosti čim prej izbrisi. Kmetje imamo zvezane roke in parcel ni možno združevati.«

Na problem zaraščanja na eni strani in težave z najemom zemljišč na drugi je opozorila tudi članica UO Jožica Bolčič. »Na obali je vse zaraščeno, ne dobiš pa nobene njive v najem. To traja že, odkar poteka denacionalizacijski postopek kmetijskih zemljišč. Divjadi je vedno več, zaraščanja je vedno več. Naj se čim prej rešijo zemljiške zadeve. Sramota, da se to toliko časa vleče.«

Izpostavili so tudi nevarnost jesenskih poplav in nujnost čiščenja prodišč. ➤

Slovenski les s poslanstvom

Že dolga leta je eno glavnih vprašanj, kako izkoristiti veliko lesno bogastvo, ki ga imamo. Vseskozi se pritožujemo, da smo le vir surovin, ki ga (pre)poceni prodajamo v druge države, in da ne znamo izkoristiti možnosti, ki jih imamo.

Malce drugače razmišlja Ivo Plečko, ki že vrsto let skuša spremeniti to miselnost. Meni namreč, da bi lahko vso to hlodovino sami predelali v kakovostne izdelke, v tako imenovane modularne bivalne enote, ki bi jih v prvi vrsti namenili za reševanje bivalnih težav predvsem revnega sloja prebivalstva. Zato je že pred časom začel s projektom Piterishome. Osnovno načelo tega projekta je reševanje socialnih težav z ustreznimi tehnološkimi rešitvami. Zato Plečko predlaga, da bi v Sloveniji postavili tovarno za velikoserijsko proizvodnjo bivalnih enot Piterishome. Največ zanimanja za mobilne stanovanjske enote so namreč pokazale ZDA, ki bi rade na cenovno ugoden način rešile težave z brezdomci. Kot pravi Plečko, je sedaj na nas oziroma Sloveniji, da izkoristi naravne danosti, znanje in tehnologijo.

Pri tem Plečko računa tudi na sodelovanje lastnikov gozdov. »Vse lastnike slovenskih gozdov pozivam, da darujejo ali prodajo hlodovino za izvedbo projekta Piterishome v Sloveniji.«

Sicer pa lahko več informacij o projektu Piterishome dobite na spletni strani www.piterishome.org.

Robert Peklaj

Skupni izzivi za prihodnost kmetijstva v Evropi

Vodstvi avstrijske in slovenske zbornice na prvem uradnem srečanju

Na povabilo zvezne Kmetijsko gozdarske zbornice iz Avstrije se je 28. septembra 2017 vodstvo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) mudilo na sestanku na Dunaju. Predsednik KGZS Cvetko Zupančič in direktor Branko Ravnik sta se srečala s stanovskima kolegoma, predsednikom avstrijske zbornice Hermanom Schultesom in generalnim sekretarjem Josefom Plankom. To je bilo prvo srečanje vodstev obeh zbornic, zato je bila prva tema sestanka predstavitev obeh organizacij in kmetijstva v obeh državah. Sledila je predstavitev kmetijske in politične situacije, prihodnji izzivi Skupne kmetijske politike (SKP) po letu 2020 in pogovor glede možnosti sodelovanja med organizacijama in državama.

V luči podnebnih sprememb je beseda tekla tudi o upravljanju s tveganji, gozdarstvu in spopadanju z lubadarjem, suši, pozebi in toči. Obe zbornici močno poudarjata tudi pomen kakovosti in trženja kmetijskih proizvodov, zelo pomembne teme pa so lokalna preskrba, področje cenovnih razmerij, vloga in status kmeta v agroživilski verigi in sheme kakovosti. Avstrija ima na tem področju bogate izkušnje, še posebej generalni sekretar Josef Plank, ki je bil tvorec sistema shem kakovosti v okviru promocijske agencije AMA, kjer je bil zaposlen. Vseeno pa vidijo v prihodnje na tem področju velike izzive.

Ker imata obe državi zelo podobne naravne danosti in omejitve, vidimo veliko možnosti za sodelovanje v prihodnosti.

Kot prvo v skupnem nastopanju pri oblikovanju politik in zastopanju naših skupnih interesov do Evropske unije, sodelovanju v različnih kmečkih organizacijah EU, kot je recimo COPA COGECA, pa tudi na ravni strokovnega sodelovanja pri vsakdanjem delu, kot so klimatske spremembe, sheme kakovosti, davki, delo z mladimi in drugo. To bomo izvajali z izmenjavo dobrih praks in rednimi stiki. V ta namen sta predsednik KGZS Cvetko Zupančič in direktor Branko Ravnik avstrijske kolege povabila na obisk naše zbornice in Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA v Gornjo Radgono.

Aleš Tolar

Petnajsti oktober – svetovni dan kmetic

Praznovali so tudi kmetice in podeželanke z Gorenjske. Na srečanju predstavnic gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena je bilo kulturno, poučno, zabavno in okusno.

Zbrale so se pred Tavčarjevim dvorcem na Visokem pri Poljanah, kjer je zbrane sprejela predsednica Joži Demšar. Župan Milan Čadež je kratko predstavil zgodovino dvorca ter življenje in delo Ivana Tavčarja. Sledila sta ogleda dobrih praks, in sicer na kmetiji Irene in Igorja Bogataja, ki se ukvarjata s predelavo zelenjave, in kmetije Danice in Zvoneta Dolinarja, kjer se ukvarjajo s predelavo mleka. Sledil je kulturni program, ki so ga pripravile člani-

ce društev, in pozdravni nagovori gostov. Andreja Krt Stopar je zbrane pozdravila v imenu KGZS in jih pohvalila za izjemne dosežke tako na društvenem kot tudi kmetijskem področju. Topel sprejem, urejena krajina in domačije dajejo obiskovalcu vedeti, da tu živijo dobri in delavni ljudje. Medsebojno sodelovanje in povezovanje, edina smiselna vsebina sobivanja v uspehu, nam daje zadovoljstvo in takšen odnos med nami kmetijskimi svetovalci in kmeti-

ter prebivalci podeželja želimo tudi ohraniti, je dejala AKS. Ob svetovnem dnevu kmetic jim je za praznik prenesla tudi čestitke vodstva KGZS. Zbrane so nagovorili tudi Jožica Demšar, predsednica Društva podeželskih žena Blegoš, Vanja Bajd Freljih, koordinatorka za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino na KGZ Kranj, Tomaž Cor, vodja oddelka za kmetijsko svetovanje KGZ Kranj, in poslanec DZ RS Žan Mahnič.

Zakaj podeželski parlament

V okviru četrtega Slovenskega podeželskega parlamenta so razpravljali o desetih sklopih Deklaracije iz CORKA 2.0 Boljše življenje na podeželskih območjih. Dva sklopa je pokrivala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, in sicer Storitve na podeželju in Obvladovanje tveganj v kmetijstvu.

Andreja Krt Stopar, KGZS
andreja.krt@kgzs.si

Barbara Trunkelj, KGZS
barbara.trunkelj@kgzs.si

Biti udeleženec podeželskega parlamenta je privilegij ljudi, ki živijo na podeželju. V publikaciji Podeželski parlament – približevanje participativni demokraciji zasledimo, da je to oblika izražanja potreb vseh socialnih struktur, ki živijo in delajo na podeželju: kmetov, delavcev, intelektualcev ne glede na starost z namenom doseganja skupnih interesov.

Delavnica Storitve na podeželju

V uvodni predstavitvi, ki je bila namenjena odpiranju področja storitvenih aktivnosti na podeželju v smeri zadovoljevanja potreb naravnega in družbenega

okolja, je bila predstavljena analiza slovenskega podeželskega prostora, kjer še vedno prevladuje manjše, mešane kmetije, ki imajo dohodek iz različnih virov, in kjer kmetijstvo pogosto ni glavna dejavnost. Imajo pa te kmetije pomembno vlogo pri ohranjanju kulturne krajine in ohranjanju življenja na podeželju. Da bi to vlogo obdržale, potrebujejo dodatne spodbude za uvajanje in razvoj vzporednih oblik dela in zasluzka, ki ga prinašajo dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Z vidika trajnostnega razvoja podeželja in ohranjanja naravnega okolja so prav storitvene dejavnosti pomemben potencial. Podeželje kot večfunkcijski prostor, v katerem prevla-

Dve od delavnic so pripravili in vodili predstavniki KGZS.

dujejo tradicionalne dejavnosti in znanja, kot so kmetijstvo, gozdarstvo, obrt in kulinarika, nudi in odpira prostor novim priložnostim v zasledovanju socialne, okoljske, tehnološke in terciarne dejavnosti. Namen je ustvarjanje blaginje posameznika in družbe, je kot poročevalka predstavila Andreja Krt Stopar. Nadalje so udeleženci delavnice ugotavljali ključne dejavnike, ki ovirajo razvoj storitvenega sektorja, kot so pogum, varnost v preizkušanju idej, nezaupanje, strah pred neznanim in neuspehom, individualizem, množica zapletenih predpisov in njihovo nepoznavanje ... V drugem koraku so udeleženci iskali sinergije med starejšo in mlajšo gene-

racijo in hkratno zadovoljevanje obojestranskih potreb v znanju in veščinah ter kot potrebe zapisali: enostavnost v komunikaciji in interpretaciji, več izvajanja prikazov in promocij pozitivnih praks, spoštovanje in upoštevanje vseh akterjev v sistemih odločanja ter potrebe po novih strokovnih znanjih za podeželje. Delavnico smo tako zaključili z naborom potreb po storitvenih dejavnostih na in za podeželje, kot so npr »knjižnica reči«, demonstracijski centri za varno uporabo kmetijske in gozdarske mehanizacije, varstvo starejših in storitve za starejše, storitve za obnovo gozdov, logistične storitve in še mnoga druga.

Delavnica Obvladovanje tveganj v kmetijstvu

Osnovni namen delavnice je bil razmislek o tem, katere ukrepe naj Slovenija izbere s ciljem izboljšave sistema upravljanja tveganj v kmetijstvu. V uvodu je Barbara Trunkelj predstavila teorijo tveganj na kateri SKP gradi svoje ukrepe za obvladovanje tveganj po letu 2020. Temu je sledila predstavitev različnih študij o izkušnjah držav članic o izvajanju ukrepov za obvladovanje tveganj v kmetijstvu ter informacija, o kakšnih novih ukrepih razmišlja Evropska komisija po letu 2020. Skupina je štela sedem članov, od tega dva predstavnika zavarovalnice, en predstavnik Zadrudne zveze Slovenije, ena predstavnica Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, predstavnica Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, predstavnik Sindikata kmetov Slovenije in moderatorka. Kljub temu da je bila skupina majhna, so bili vsi predstavniki strokovno zelo dobro podkovani, da so lahko ovrednotili ukrepe SKP v povezavi s tem, koliko lahko doprinejo k izboljšanju upravljanja tveganj v kmetijstvu. Ključna ugotovitev je bila, da Slovenija potrebuje sistemsko ureditev tveganj v kmetijstvu, da kmet potrebuje različne možnosti

zavarovanj ter da bi od menija vseh PRP ukrepov za zavarovanja v kmetijstvu veljalo preučiti predvsem varčevalne račune. Glavna prednost varčevalnih računov je, da so to računi kmetov in ne preneseni računi na zavarovalnice, pri čemer EK poziva države članice, da ta ukrep podprejo z ustrezno nacionalno davčno politiko. Udeleženci so se strinjali, da naj se še naprej ohrani obstoječi način individualnih zavarovanj s pomočjo državnih pomoči, da naj se prek investicijskih ukrepov Programa razvoja podeželja še naprej izvajajo ukrepi za blaženje podnebnih sprememb in da bi bilo potrebno zavedanje kmetov o pomembnosti zavarovanj v kmetijstvu širiti s pomočjo dobrih praks. Vsi udeleženci pa so poudarili, da je pri osveščanju tveganj izjemno pomembno kmetijsko svetovanje in da bi bilo smiselno ustanoviti operativno skupino za evropsko inovativno partnerstvo, v okviru katerega bi izdelali smernice za obvladovanje tveganj na kmetiji.

ORGANSKO GNOJILO, KI GA PREMALO CENIMO

Oglasno sporočilo

Gnojevka je organsko gnojilo, ki ga podcenjujemo. Če bi znali bolje izkoristiti makrohranila (N, P, K) iz gnojevke, nam pri pokritosti 1,9 GVZ/ha ne bi bilo treba dodajati drugih hranil.

ŠKODLJIVOST GNOJEVKE

Vendar je gnojevka v svoji osnovni obliki strupena za rastline in zemljo. Zato je nujno potrebno gnojevko zoreti oz. fermentirati. Ob fermentiranju z zrakom ali mešanjem v jami so izgube dušika iz gnojevke 10–20 %. To pa je tudi ekonomska izguba za kmeta in velika zdravstvena obremenitev za živali.

FERMENTIRANJE

Zato je pomembno, katero obliko fermentiranja gnojevke bomo uporabili in pri kateri so ekonomske izgube najmanjše. Pri aeratorjih in mešalnih je vložek enkrat in velik, pa še izgube amonijaka so občutne. Pripravek GLENOR KR+ je pri nas, v Nemčiji, Švici in drugod prisoten že več kot 20 let in v praksi zelo uspešen pri fermentiranju gnojevke in pozitivnih vplivih na hlevsko klimo, zdravje živali, posredno pa še na izboljšavo tal. Učinek GLENORja KR+ lahko izmerimo s pretočnostjo gnojevke, kar je potrjeno tudi na nemških raziskovalnih inštitutih. Uporabljamo ga kot dodatek k prehrani krav.

KAJ SE DOGAJA V HLEVU?

S pripravkom GLENOR KR+ gnojevka začne fermentirati že v jami, ko »obdelano« blato pade z rešetk. S tem rešimo probleme izhlapevanja amonijaka.

To so:

- izgube dušika,
- smrad v hlevu,
- blato se ne zasuši na rešetkah ali živalih.

Kmetje (tudi sosedje kmetij) najprej opazijo izboljšanje kakovosti zraka v hlevu in okolici kmetije. Tega sicer ni mogoče izmeriti, razlaga tega pa je, da je izhlapevanje plinov iz blata in seča živali močno zmanjšano.

GNOJEVKA V JAMI

Neobdelana gnojevka je slabo tekoča, pri prašičji gnojevki ali v hlevih z govedom za mesno proizvodnjo pa se v

zgornjih slojih nabira trdna snov, ki preprečuje vretje in fermentacijo.

Z dodatkom fermentatorja Glenor KR+ se gnojevka razporedi po celi jami in je dobro pretočna. S tem dodatkom je mešanje nepotrebno in nezaželeno, saj se ob vsakem mešanju izgublja amonijak – posledično dušik. Ker ni hlapenja amonijaka, je smrad pri izvozu in črpanju bolj blag in hitro izgine.

Z uporabo Glenorja KR+ imamo orodje za izboljšanje rodovitnosti tal in kakovosti pridelkov. Z njim varujemo zrak in klimo. Hkrati prihranimo na mineralnih gnojilih in z večjo vrednostjo NEL v krmi povečamo prirejo mleka.

Pri črpanju gnojevke iz jame nimamo problemov z iztokom ali mašenjem cevi, saj je celotna količina homogena in lepo teče.

POLIVANJE GNOJEVKE PO POLJIH IN TRAVNIKI

Fermentirana gnojevka se lepše poliva in ne smrdi, kot je to običajno pri neobdelani. Pri travnikih opazimo tudi to, da polita zmes hitreje steče bo rastlini navzdol in pride hitreje do prsti. Smradu je občutno manj, sploh se to opazi pri prašičji gnojevki.

S tem, ko gnojevka ne smrdi pri polivanju, prihranimo do 30 % dušika na travnikih in 15–20 % na njivah.

ZEMLJA

Za uspešno pridelavo rastlinske krme je še kako pomembno ravnovesje mikroorganizmov, makrohranil in kislosti tal. Mikroorganizmi so pomembni pri prehajanju makrohranil v rastline, vendar če je pH tal prenizek, se ti prehodi dogajajo v zmanjšani meri. V tem primeru je založenost tal nepomembna, saj rastline ne morejo izkoristiti potenciala v tleh.

Obdelana gnojevka:

- ne zakisa tal,
- ne pobije deževnikov,
- mikroorganizmi se ohranijo,
- na travniku ni več ožiga, rastna sezona je zato podaljšana,
- poveča se koreninski sistem rastlin, zato je ob koncu sezone v tleh večja količina humusa.

NA TRAVNIKI: Ker se ob polivanju obdelane gnojevke ohranijo vsi deli koreninskega sistema, lahko rastline že takoj po polivanju črpajo vsa potrebna hranila iz zemlje. Ker imajo tla nespremenjen pH, je prehod hranil neprekinjen. Ob dolgotrajni uporabi Glenorja KR+ opazimo na travniku več trav in zeli, ki so bolj občutljive na nihanja pH v zemlji in na toksičnost gnojevke. Manj je neporaščenih delov, travna ruša je sklenjena in zato manj podvržena neugodnim klimatskim razmeram.

Posledično je pridelek na poljih večji, prihranek pri mineralnih gnojilih je občuten.

Špela Žnidaršič, dipl. inž. zoot.
Meko d.o.o.

GLENOR KR+
Fermentator gnojevke in gnoja

PHOSALGA 9% KR+

LITHO KR+
Aktivirani apnenec iz morskih alg

CORALITE KR+
Foliarno sredstvo za krepitev rastlin

MEKO

MEKO d.o.o., Linhartova 15, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 432 82 92
e-pošta: info@meko.si, www.meko.si

Za zdravo živino in bogat pridelek

Razvezan žakelj za male kmetije

Sredi oktobra je bil objavljen javni razpis za podukrep 6.3 - Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

Razpisanih je 20 milijonov evrov nepovratnih javnih sredstev, na katere bodo lahko kandidirale majhne kmetije, ki ustrezajo predpisanim pogojem. Podpora v okviru podukrepa je namenjena majhnim kmetijam, ki redijo travojede živali in katerih kmetijska zemljišča pretežno ležijo na OMD.

S podukreptom se želi prispevati k izboljšanju konkurenčnosti majhnih kmetij in povečanju produktivnosti ter ekonomski in okoljski učinkovitosti majhnih kmetij. Ohranjanje in razvoj majhnih kmetij ima pomembno vlogo pri ohranjanju posebnosti na podeželju, ohranjanju značilne kmetijske krajine, zagotavljanju širših ekosistemskih storitev v obliki preprečevanja zaraščanja in ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Pogoji

Upravičenci do podpore so majhne kmetije, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- v letu 2017 morajo vložiti zbirno vlogo za neposredna plačila;
- glede na zbirno vlogo iz leta 2017 imajo v upravljanju najmanj 3 ha in manj kot 6 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP), kar npr. pomeni 6–11.9 ha trajnih travnikov, 3–5.9 ha njivskih površin ...;

- skupno število živali na kmetiji mora biti večje ali enako 3 glave velike živine (GVŽ) in manjše od 15 GVŽ, kar je razvidno iz evidence rejnih živali na dan 1. 2. 2017;
- zagotavljajo obtežbo s travojedimi živalmi (govedo, koptarji, drobnica, jelenjad) v obsegu 0,7 GVŽ/ha trajnega travinja, razen za kmetije, vključene v kontrolo EK kmetovanja, ki morajo zagotavljati obtežbo s travojedimi živalmi v obsegu 0,5 GVŽ/ha trajnega travinja;
- več kot 50 % kmetijskih zemljišč v uporabi leži na OMD;
- so vpisane v RKG in opravljajo kmetijsko dejavnost v Republiki Sloveniji.

Poleg omenjenih pogojev bo moral vlagatelj priložiti enostaven poslovni načrt, v katerem bo navedel izhodiščno stanje kmetije, opisal dejavnosti in izbral vsaj en cilj za razvoj kmetije oz. vsaj en cilj, ki prispeva k doseganju horizontalnih ciljev (inovacije, okolje, podnebne spremembe).

Nekateri cilji, ki jih bo možno izbrati v poslovnem načrtu: investicijsko vzdrževanje objektov, namenjenih primarni kmetijski proizvodnji in dopolnilni dejavnosti na KMG (npr. popravilo strehe na gospodarskem posloplju), nakup opreme,

namenjene primarni kmetijski proizvodnji in dopolnilni dejavnosti na KMG, nakup nove ali rabljene kmetijske mehanizacije, povečanje obsega proizvodnih kapacitet (površina kmetijskih zemljišč v upravljanju ali GVŽ), vzpostavitev dopolnilne dejavnosti na kmetiji, postavitve pašnikov in obor za rejo domačih živali, izvedba agromelioracij, ureditev infrastrukture (ureditev cestnih, vodovodnih in energetskih priključkov KMG na javno infrastrukturo), ureditev bioloških in drugih čistilnih naprav, ureditev trajnih nasadov, vključitev v ukrepa KOPOP in EK.

Vnos vlog na javni razpis bo potekal elektronsko v informacijskem sistemu Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, vnesene vloge pa se po-

Oddaja vlog na javni razpis je možna od 6. novembra 2017 do 31. januarja 2018 do 24. ure.

šlje agenciji v elektronski obliki, podpisane z varnim elektronskim podpisom s kvalificiranim potrdilom.

Obveznosti upravičencev

Upravičenec, ki mu bo izdana odločba o pravici do sredstev, bo moral izpolniti naslednje bistvene obveznosti:

- cilje iz poslovnega načrta bo moral izpolniti najpozneje v roku 36 mesecev po izdani odločbi o pravici do sredstev;
- do izplačila drugega obroka ne bo smel zmanjšati obsega PKP za več kot 10 odstotkov, pri čemer obseg PKP ne sme biti manjši od 3 PKP;
- do izplačila drugega obroka mora zagotavljati obtežbo s travojedimi živalmi v obsegu vsaj 0,7 GVŽ/ha trajnega travinja; pri čemer velja izjema za KMG vključene v kontrolo ekološkega kmetovanja, ki morajo zagotavljati obtežbo s travojedimi živalmi v obsegu vsaj 0,5 GVŽ travojedih živali/ha trajnega travinja;
- vsako leto, vključno z letom oddaje zahtevka za izplačilo drugega obroka, bo moral oddati zbirno vlogo za neposredna plačila.

Podpora se dodeli kot pavšalna pomoč v obliki nepovratne finančne pomoči. Znesek podpore znaša 5.000 evrov na upravičenca. Podpora se izplača v dveh obrokih, in sicer prvi obrok v višini 70 odstotkov dodeljenih sredstev ob izdaji odločbe o dodelitvi pomoči, drugi obrok v višini 30 odstotkov dodeljenih sredstev po pravilni izvedbi aktivnosti iz poslovnega načrta po preteku 36 mesecev od datuma izdaje odločbe o dodelitvi pomoči.

Bodite pozorni

Potencialne vlagatelje opozarjamo, da za namen izvajanja ciljev iz naslova tega podukrepa, pridejo v poštev samo stroški in aktivnosti, ki so nastale po datumu oddaje vloge na javni razpis. Aktivnosti iz poslovnega načrta niso izpolnjene v primerih, ko je bila za stroške za izpolnitev izbranega naložbenega razvojnega cilja že izdana odločba o pravici do sredstev iz naslova ostalih ukrepov PRP, na primer iz podukrepa 4.1.

Stroške in aktivnosti, ki bodo izvedene za namen izvajanja ciljev iz tega podukrepa, bo potrebno ob priložiti drugega zahtevka za izplačilo podpore dokazati, zato potencialne vlagatelje opozarjamo, da hranijo dokazila o izpolnjevanju

ciljev (npr: fotografije pred naložbo in po naložbi, račune, pogodbe, potrdila o plačilu, dovoljenja ...).

Če bo upravičenec v poslovnem načrtu izbral cilje, ki predstavljajo dolgoročno vlaganje v kmetijsko dejavnost (npr. nakup strojev in opreme, ureditev trajnih nasadov, pašnikov) in bo za izpolnitev tega cilja namenil celoten znesek podpore iz podukrepa, bo upravičenec za sredstva iz podukrepa oproščen plačila dohodnine. V ta namen bo potrebno drugemu obroku za izplačilo podpore predložiti dokazila o porabljenih sredstvih (npr. račun, kupoprodajna pogodba, dokazilo o nakazilu sredstev), ki se morajo glasiti na upravičenca (Vir MKGP).

Za dodatne informacije o razpisu se lahko obrnete na nosilce ukrepa Pomoč za zagon dejavnosti, namenjenemu razvoju majhnih kmetij na kmetijsko-gozdarskih zavodih, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Zavod	Kontaktna oseba Telefon / Elektronski naslov
KGZS, Gospodinjstva ulica 6, Ljubljana	Jože Očko – nosilec ukrepa 01 51 36 696 / joze.ocko@kgzs.si
	Barbara Trunkelj 01 51 36 644 / barbara.trunkelj@kgzs.si
Zavod Celje, Trnovelska cesta 1, Celje	Polona Starc – nosilka ukrepa 03 49 07 588 / polona.starc@ce.kgzs.si
	Mojca Krivec 03 490 75 86 / mojca.krivec@ce.kgzs.si
Zavod Celje, Trg 67, Prevalje	Darja Jeriček 02 824 69 23 / darja.jericcek@ce.kgzs.si
Zavod Kranj, Iva Slavca 1, Kranj	Ana Demšar Benedičič – nosilka ukrepa 04 280 46 34 / ana.demsar-benedicic@kr.kgzs.si
	Lidija Šnut 04 280 46 33 / lidija.snut@kr.kgzs.si
Zavod Ljubljana, Gospodinjstva ulica 6, Ljubljana	Špela Drnovšek 01 513 07 16 / spela.drnovsek@lj.kgzs.si
Zavod Maribor, Vinarska 14, Maribor	Simona Hauptman – nosilka ukrepa 02 228 49 53 / simona.hauptman@kmetijski-zavod.si
Zavod Murska Sobota, Štefana Kovača 40, Murska Sobota	Slavko Petovar – nosilec ukrepa 02 539 14 42 / slavko.petovar@gov.si
Zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica	Michaela Vidič – nosilka ukrepa 05 335 12 12 / michaela.vidic@go.kgzs.si
Zavod Nova Gorica, Cankarjeva 6, Postojna	Darja Zadnik – nosilka ukrepa 05 726 58 17 / darja.zadnik@go.kgzs.si
Zavod Novo mesto, Šmihelska 14, Novo mesto	mag. Zdenka Kramar – nosilka ukrepa 07 373 05 74 / zdenka.kramar@kgzs-zavodnm.si
Zavod Ptuj, Ormoška c. 28, Ptuj	Felicita Domiter – nosilka ukrepa 02 749 36 39 / felicitadomiter@kgz-ptuj.si

Predstavitve razpisa

Javna služba kmetijskega kmetovanja bo za potencialne kandidate pripravila predstavitve razpisa na različnih lokacijah po celotni Sloveniji. Naši kmetijski svetovalci so vam na voljo

za osebne nasvete glede pogojev javnega razpisa, prav tako vam bomo pomagali tudi pri pravi vlogi za kandidiranje.

Končno tudi razpis za majhne kmetije

Janez Beja, predsednik odbora za gorsko-višinska območja, OMD za pridelavo in agrarne skupnosti:

»Razpis za majhne kmetije je razpis, na katerega smo čakali vrsto let. Vsi dosežani razpisi so bili praviloma zastavljeni tako, da so nanje lahko kandidirale le večje, da ne rečem le velike kmetije.

Ta razpis pa je namenjen predvsem malim kmetijam. Četudi se nekemu zdi, da je znesek 5.000 evrov na kmetijo majhen, lahko na ta znesek pogledamo z druge strani. Koliko mleka, mesa ali lesa je treba prodati za ta znesek ali koliko mesecev je treba za ta denar hoditi v službo?

Sicer pa naj povem, da smo na odboru opozarjali, da je pri razpisu treba upoštevati letošnjo sušo, zaradi katere so živinorejske kmetije marsikje prisiljene zmanjševati stalez živine, posledično pa marsikatero kmetije ne bodo izpolnjevale pogojev za kandidiranje na tem razpisu.

Prednost razpisa je, da bo enostaven. KGZS se je zavzela in tudi uspela, da prejeti znesek na tem razpisu ne bo šel v dohodnino, če bo vlagatelj sredstva porabil za naložbe v osnovno kmetijsko ali gozdarsko dejavnost. Sredstva bodo v tem primeru oproščena dohodnine.

Odbor predlaga še en razpis, ki bo na voljo kmetijam, ki imajo manj kot 3 ha primerljivih kmetijskih zemljišč, da bodo tudi te imele možnost kandidiranja na kakšen razpis, saj ravno tako pomembno prispevajo k ohranitvi kulturne krajine.

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE
moji zemlji predana

PONUDBA ZA KMETOVALCE

- UGODNE GOTOVINSKE IN NAMENSKE KREDITE
- UGODNE SEZONSKE KREDITE
- KREDIT ZA VZREJO ŽIVALI
- PAKET MLADI PREVZEMNIK

UNIVERZALNA PONUDBA DEŽELNE BANKE SLOVENIJE

- DBS OSEBNI RAČUNI
- KREDITI
- LIMITI
- MOBILNA BANKA mDBS
- PLAČILNE KARTICE
- VARČEVANJA
- PREDPLAČNIŠKA KARTICA
- ELEKTRONSKA BANKA DBS net
- VSE BANČNE STORITVE ZA KMETOVALCE, PODJETJA IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE TER DRUŠTVA
- UGODNO PLAČEVANJE POLOŽNIK

DBS Leasing Nudimo vam finančni leasing:

- ✓ novih in rabljenih traktorjev
- ✓ novih in rabljenih osebnih in gospodarskih vozil
- ✓ kmetijske in gozdarske mehanizacije

www.dbs-leasing.si
tel. 01/23 00 500

Brez kmeta ni partnerstva

Evropsko inovativno partnerstvo je nov korak za razvoj uporabne znanosti v kmetijstvu in gozdarstvu.

Barbara Trunkelj, KGZS
barbara.trunkelj@kgzs.si

Uroš Zgonec, MKGP

Ideja o evropskem inovativnem partnerstvu se je pojavila v letu 2012 s ciljem, da bi se bolj spodbudili razvoj konkurenčnega in trajnostnega kmetijstva, ki doseže »več z manj«. Tovrstne inovacije bodo morale biti rezultat sodelovanja kmetov, kmetijskih svetovalcev, raziskovalcev, podjetij, nevladnih organizacij itd., ki si skupaj prizadevajo graditi mostove med znanostjo in prakso. Vir nepovratnih sredstev za uresničitev tovrstnih projektnih idej sta na nacionalnem nivoju Program razvoja podeželja z vzpostavitvijo operativnih skupin (partnerstev) in na evropskem nivoju Horizont 2020.

Ni dovolj samo inovativna ideja, treba jo je tudi uresničiti. Za ta namen imamo v okviru Programa razvoja podeželja dva podukrepa: Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij ter Okolje in podnebne spremembe v skupni vrednosti 14,3 milijona evrov.

Izvajanje EIP v Sloveniji

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravlja razpis za izvedbo Evropskega partnerstva za inovacije – kmetijska produktivnost in trajnost iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Po sprejetju Uredbe bo vzpostavljena podlaga za objavo prvih javnih razpisov v okviru ukrepa Sodelovanje, in sicer za izvedbo pilotnih projektov in projektov EIP.

V okviru ukrepa Sodelovanje sta za izvedbo projekta na razpolago dva podukrepa:

- 16.2 – Podpora za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij (krajše: podukrep Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij) in
- 16.5 – Podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim

projektom in stalnim okoljskim praksam (krajše: podukrep Okolje in podnebne spremembe).

Ključne teme podukrepa Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij

V Sloveniji smo prepoznali kot ključna področja, kjer so potrebne dodatne podpore za premike v uporabi znanja in inovacij, področja pridelave jabolk, vrtnin, grozdja za vino in svežo uporabo, novih tehnologij pridelave in predelave z beljakovinami bogatih rastlin ter tehnološke rešitve pri pridelavi hmelja. Drugo področje je živinorejski del, kjer bomo z dodatnimi napori dosegli izboljšanje prireje mleka z izboljšano prehrano krav molznic, izboljšanje v prahičereji, uvedbo novosti pri prireji govedi in drobnice za meso ter uvedbo genomske selekcije. Na področju živilstva je bilo prepoznano področje podaljšanja obstojnosti živil in svežine proizvodov ter priprava modelov lokalne oskrbe. Ves skupaj povezuje razvoj in širitev digitalizacije na kmetijskem gospodarstvu in v organizaciji pridelave ter analitični sistemi, ki bodo v podporo svetovanju na kmetijah. Na področju gozdarstva bo glavni poudarek na dodani vrednosti lesu.

Partnerstva se bodo s pripravljenimi projekti lahko objavila na javni razpis, ki bo objavljen konec leta 2017. Višina javne podpore znaša med 15.000 in 75.000 evrov za pilotne projekte, za projekte EIP pa je predvidena podpora od 75.000 do 350.000 evrov na posamezen projekt. Skupno je temu podukrepu namenjenih 8,7 milijona evrov.

Ključne teme podukrepa Okolje in podnebne spremembe

Podprti bodo pilotni projekti, ki bodo obravnavali razvojne odločitve na kmetiji v povezavi z naravovarstvenimi in okoljskimi vsebinami, ponovna vzpostavitev kmetijske rabe na opuščenih kmetijskih zemljiščih in ohranjanje specifičnih struktur kmetijske kulturne krajine.

V okviru tega podukrepa bodo podprti EIP projekti s področja trajnostne rabe tal kmetijskih zemljišč, trajnostnega varstva rastlin, projekti, ki bodo naslavljali blaženje in prilagajanje na podnebne spremembe, ohranjanje biotske raznovrstnosti z ustreznim načinom kmetovanja, kmetovanje na naravovarstveno pomembni travniščih, učinkovito kmetovanje na VVO, učinkovito rabo energije v kmetijstvu, krožno gospodarstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti v gozdnih habitatih.

Tudi ta javni razpis bo objavljen konec leta 2017. Višina javne podpore znaša med 5.000 in 45.000 evri za pilotne projekte, za projekte EIP pa znaša javna podpora med 45.000 in 250.000 evrov na posamezen projekt. Skupno je temu podukrepu namenjenih 5,6 milijona evrov.

Brez kmeta ni EIP

Vlogo kmetov pri razvoju inovacij je potrebno okrepiti, saj bodo le tako lahko razvili ves svoj potencial. Želimo si projektov, ki bodo naslavljali realne probleme podeželja, izhajali iz prakse, njihove rešitve pa bodo prispevale k izboljšanju položaja posamezne kmetije kot tudi celotnega stanja na podeželju. Predvsem pa bi radi, da bi se dobre prakse širile iz kmetije, kjer nastanejo, tudi med druge kmetije.

Za namen boljšega informiranja kmetov in ostale zainteresirane javnosti o možnosti kandidiranja na razpis ukrepa Sodelovanje ter vzpostavitve EIP smo v okviru KGZS vzpostavili mrežo info točk.

KGZS INFORMACIJSKE TOČKE ZA UKREP SODELOVANJE IN VZPOSTAVITEV EIP

KGZS - Zavod Ljubljana, Gospodinjina ulica 6, 1000 Ljubljana	Špela Drnovšek	01 513 07 16 spela.drnovsek@lj.kgzs.si
KGZS - Zavod Kranj, Iva Slavca 1, 4000 Kranj	Lidija Šnut	04 280 46 16 lidija.snut@kr.kgzs.si
KGZS - Zavod Ptuj, Ormoška c. 28, 2250 Ptuj	Felicita Domiter	02 749 36 39 felicita.domiter@kgz-ptuj.si
KGZS - Zavod Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota	Slavko Petovar	02 539 14 42 slavko.petovar@gov.si
KGZS - Zavod Maribor, Vinarska 14, 2000 Maribor	Simona Hauptman	02 228 49 12 simona.hauptman@kmetijski-zavod.si
KGZS - Zavod Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto	Zdenka Kramar	07 373 05 74 zdenka.kramar@kgzs-zavodnm.si
KGZS - Zavod Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje	Mojca Krivec	03 490 75 86 mojca.krivec@ce.kgzs.si
	Darja Jeriček	02 824 69 23 darja.jericcek@ce.kgzs.si
KGZS - Zavod Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica	Michaela Vidič	05 335 12 12 michaela.vidic@go.kgzs.si
	Darja Zadnik	05 726 58 17 darja.zadnik@go.kgzs.si

Vabimo vse kmete, ki imate kakršen koli strokovni problem na kmetiji, idejo za nov proizvod oziroma idejo za izboljšavo tehnologije, da stopite v stik z vašim lokalnim kmetijskim svetovalcem ali pa info točko z zgornjega seznama. Morda se bo prav iz vašega problema razvila inovativna projektna ideja, s katero boste kot partner kandidirali na sredstva bližajočih se razpisov.

Vabilo na javne predstavitve izvajanja EIP

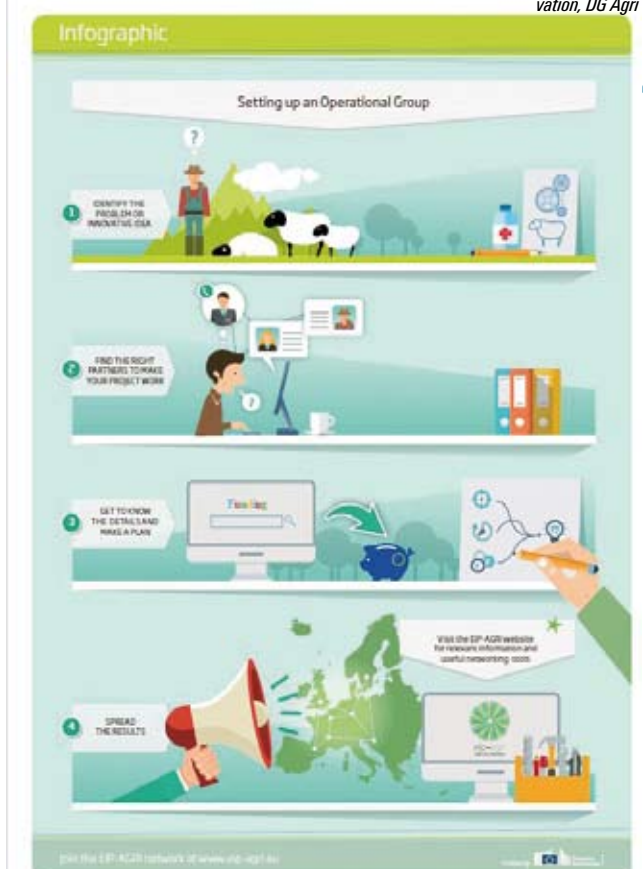
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju s kmetijsko-gozdarskimi zavodi vabita kmete in druge na predstavitve Evropskega partnerstva za inovacije (EIP AGRI) v okviru ukrepa Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja 2014–2020 na različnih lokacijah v Sloveniji.

LOKACIJA	DATUM URA	KONTAKT ZA DODATNE INFORMACIJE
KGZS - Zavod Nova Gorica		
Sejna dvorana KGZS - Zavod Nova Gorica na Oddelku Sadjarski center, Bilje 1, Renče	17. 10. 2017 ob 10.00	darja.zadnik@go.kgzs.si 05 726 58 17
KGZS - Zavod Celje		
Predavalnica KGZS - Zavod Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje	19. 10. 2017 ob 10.00	mojca.krivec@ce.kgzs.si 03 490 75 86
KGZS - Zavod Maribor		
Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 10, 2311 Hoče	20. 10. 2017 ob 11.00	simona.hauptman@kmetijski-zavod.si 02 228 49 12
KGZS - Zavod Ljubljana		
Predavalnica VP2, Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Ižanska cesta 10, 1000 Ljubljana	20. 10. 2017 ob 10.00	spela.drnovsek@lj.kgzs.si 01 513 07 16
KGZS - Zavod Kranj		
Kmetijsko gozdarska zadruga SLOGA Šuceva 27, 4000 Kranj	24. 10. 2017 ob 10.00	lidija.snut@kr.kgzs.si 04 280 46 16
KGZS - Zavod Ptuj		
Dvorana KGZS - Zavod Ptuj, Ormoška c. 28, 2250 Ptuj	25. 10. 2017 ob 10.00	felicita.domiter@kgz-ptuj.si 02 749 36 39
KGZS - Zavod Novo mesto		
Sejna soba KGZS-Zavod Novo mesto, Šmihelska 14, 8000 Novo mesto	26. 10. 2017 ob 11.00	zdenka.kramar@kgzs-zavodnm.si 07 373 05 74
KGZS - KGZ Murska Sobota		
Predavalnica KGZS - Zavod Murska Sobota, Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota.	27. 10. 2017 ob 10.00	slavko.petovar@gov.si 02 539 14 42

Koraki vzpostavitve operativnih skupin

Vir: Operational Groups Turning your idea into innovation, DG Agri

1. Osnova za inovativno idejo je problem, ki ga ima kmet na kmetiji.
2. V naslednji fazi se kmet poveže s kmetijskim svetovalcem, ta pa z drugimi strokovnimi službami z namenom učinkovitega reševanja problema.
3. Na podlagi tega se izoblikuje inovativna rešitev problema, ki jo lahko uresničimo s pomočjo sredstev PRP (Ukrep Sodelovanje)
4. Ko je ideja uresničena v praksi, poskrbimo, da jo razširimo med druge kmete in drugo javnost na območju Slovenije in EU.

Plačilo socialnih prispevkov po novem

Od januarja 2018 bodo tudi kmetje prejeli obračune prispevkov elektronsko prek eDavkov.

Urška Ahlin Ganziti, KGZS
urska.ahlin-ganziti@kgzs.si

Finančna uprava RS od 1. januarja 2018 za plačilo prispevkov kmetom ne bo več pošiljala izpolnjenih plačilnih nalogov oziroma položnic. Po novem bo namreč Finančna uprava RS (FURS) predizpolnjene obračune prispevkov za socialno varnost tudi kmetom vročila elektronsko prek portala eDavki.

Od papirja ...

Zavarovanci iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti so sami zavezanci za prispevke za socialno varnost, katere plačujejo do 20. v mesecu za pretekli mesec. Kmetje sedaj ne izpolnjujejo obračunov prispevkov za socialno varnost, ampak jim FURS za izpolnjevanje obveznosti plačila prispevkov za socialno varnost pošilja izpolnjene plačilne naloge oziroma položnice (UPN). Hkrati enkrat letno prejmejo ugotovitevno odločbo o višini prispevkov, ki so jih bili dolžni plačati v

preteklem letu. Po novem FURS kmetom ne bo več pošiljala niti mesečnih položnic za plačilo prispevkov za socialno varnost niti ne ugotovitvenih odločb.

... do eDavkov

V lanskem letu je bila sprejeta novela Zakona o davčnem postopku, ki po novem tudi za kmete predvideva oddajanje obračunov za socialno varnost, in sicer elektronsko preko portala eDavki. Tako bo od januarja 2018 dalje FURS sestavljala predizpolnjene obračune prispevkov za socialno varnost (POPSV) in jih kmetom vročila elektronsko prek portala eDavki najpozneje do 10. v mesecu za pretekli mesec. Prispevki bodo morali biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Podrobnejši postopek obračunavanja in plačevanja prispevkov bomo predstavili v naslednji številki Zelene dežele,

kmetje pa bodo o postopku obveščeni tudi s strani FURS-a.

Uporaba eDavkov in digitalno potrdilo

Da bi kmetje sploh lahko pričeli elektronsko poslovati s FURS-om in prejeli POPSV, si morajo predhodno zagotoviti vstop v eDavke. Uporaba portala eDavkov je brezplačna, vendar je za vstop v portal potrebno digitalno potrdilo. V portal eDavki lahko vstopite z različnimi digitalnimi potrdili, in sicer SIGEN-CA, POŠTARCA, HALCOM CA IN AC NLB. Spodaj je opisan postopek pridobitve potrdila na upravni enoti, ki je brezplačen za fizične osebe in omogoča tako elektronsko poslovanje z državo (eDavki, eZPIZ, eUprava ...) kot tudi na primer uporabo storitve spletne banke nekaterih bank.

Pridobitev digitalnega po-

trdila je torej predhodni postopek, ki uporabniku omogoča vstop v eDavke. Na upravnih enotah je mogoče začeti postopek za izdajo digitalnega potrdila SIGEN-CA. Pridobitev tega je, kot že pojasnjeno, brezplačna in ni vezana na krajevno pristojnost (zahtevek se lahko vloži na katerikoli upravni enoti ne glede na kraj bivanja).

E-naslov je obvezen

Bodoči imetnik digitalnega potrdila (v našem primeru kmečki zavarovanec) na upravno enoto prinese izpolnjen zahtevek (ta je dostopen na spletnih straneh eUprave ali na posamezni upravni enoti) skupaj z veljavnim uradnim dokumentom s sliko. Pri tem naj dodamo, da je eden od obveznih podatkov na zahtevku tudi e-naslov imetnika. Zaposleni na upravni enoti nato ugotovi istovetnost osebe, preveri verodostojnost po-

datkov iz zahtevka in posreduje podatke Ministrstvu za javno upravo, ki je izdajatelj digitalnega potrdila SIGEN-CA. Izdajatelj na podlagi odobrenega zahtevka pripravi referenčno številko in avtorizacijsko kodo, ki sta unikatni za vsakega bodočega imetnika digitalnega potrdila posebej. Referenčno številko izdajatelj pošlje bodočemu imetniku digitalnega potrdila po elektronski pošti, avtorizacijsko kodo pa s pošto pošiljko. Postopek pošiljanja referenčne številke in avtorizacijske kode traja predvidoma en teden.

Ko bodoči imetnik prejme referenčno številko in avtorizacijsko kodo, po navodilih izdajatelja opravi postopek prevzema svojega digitalnega potrdila in si ga namesti na računalnik. Za prevzem in namestitev ima imetnik čas 30 dni. Če v tem roku ne opravi prevzema in namestitve, mora preklicati svoj zahtevek in ponovno zaprositi za novo digitalno potrdilo.

Po uspešno opravljenem prevzemu in namestitvi je digitalno potrdilo pripravljeno za registracijo v eDavkih.

Digitalno potrdilo velja pet let. Vlogo za novo potrdilo lahko imetnik vloži elektronsko tako, da v zadnjih dveh mese-

cih pred potekom veljavnosti obstoječega potrdila izpolni elektronski zahtevek, ga digitalno podpiše s še veljavnim potrdilom SIGEN-CA za fizične osebe ter odda.

Lahko sami ali pa pooblaščenec

Opisan postopek za pridobitev digitalnega potrdila velja v primeru, da bo kmečki zavarovanec sam posloval preko portala eDavki. Če pa bo za poslovanje prek sistema eDavki pooblastil pooblaščenca, ki bo obveznosti opravil namesto njega (denimo računovodjo ...), zgoraj opisan postopek pridobitve digitalnega potrdila ni potreben. V slednjem primeru bo namreč kmečki zavarovanec zgolj podpisal pooblastilo pooblaščenca in ga poslal na FURS.

eDavke torej lahko uporabljate sami ali pa za poslovanje prek sistema eDavki izberete pooblaščenca, ki obveznosti opravi za vas (denimo računovodjo ...). Katerikoli način boste izbrali, svetujemo, da to storite čim prej oziroma **najkasneje do 10. februarja 2018.**

Prvi POPSV bo za kmete odložen oziroma viden na eDavkih 10. februarja 2018 za januar 2018. FURS kmetom tako ne bo več pošiljala položnic po pošti, saj jim bodo le-te dostopne v elektronski obliki.

Ustanovljena Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije

Ustanovni člani Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije v Slovenj Gradcu

V okviru šestega praznika ekoloških kmetij v Slovenj Gradcu v organizaciji Združenja Deteljica, na katerem so sodelovale ekološke kmetije iz cele Slovenije, je 24. septembra potekal ustanovni zbor članov Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije. Na zboru je sodeloval tudi predstavnik KGZS Anton Jagodic, ki je podal nekaj aktualnih informacij o ukrepih KGZS na področju ekološkega kmetova-

nja. Uspešno delo je Zvezi želel tudi župan mestne občine Slovenj Gradec Andrej Čas.

Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije je bila ustanovljena z namenom zastopanja interesov vseh ekoloških kmetov v Sloveniji, da bi se bolj povežali in sodelovali pri razvoju ekološkega kmetovanja. S skupnimi močmi bodo lažje uresničevali zastavljene cilje, to je v prvi vrsti povečanje pridelave in predelave ekološke hrane. Z ustanovitvijo nove blagovne znamke bodo promovirali slovenske ekološke pridelke in izdelke.

Vsekakor si želijo tvornega sodelovanja z Ministrstvom za kmetijstvo in KGZS. Za ekološko kmetovanje je potrebno več znanja in poguma, zato pričakujejo povečanje števila ekoloških svetovalcev. Ekološko kmetijstvo si glede na zahtevnost pridelave zasluži posebno mesto v kmetijstvu, ki zadnja leta ne napreduje v taki meri, kot bi si vsi želeli. S podporo ustreznih ustanov in kmetijstvu upajo, da jim bo uspelo povečati proizvodnjo ekološke hrane, da bodo potrošniki imeli možnost nakupa slovenske ekološke hrane, ne le uvožene, tudi v večjih trgovskih centrih.

Marija Marinček,
ZDEKS

K ustanovitvi Zveze so pristopili Združenje ekoloških kmetov Severne Primorske, Združenje za ekološko kmetovanje Gorenjska, Združenje ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica, Društvo EKO Istra in Združenje za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele krajine.

Organizator posvetov:

KGZS-Kmetijsko gozdarski zavod Maribor in
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

10. VINOGRADNIŠKI POSVET

Sreda, 6. december 2017

4. ZELENJADARSKI POSVET

Četrtek, 7. december 2017

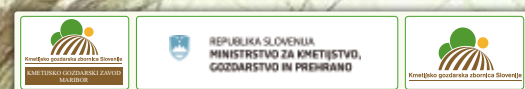
13. LOMBERGARJEV SADJARSKI POSVET

Petek, 8. december 2017

KRAJ POSVETOV:

VEČNAMENSKO KULTURNO TURISTIČNI PODJETNIŠKI CENTER PESNICA,
PESNICA PRI MARIBORU 41, 2211 PESNICA PRI MARIBORU

POSVETE OMOGOČAJO:

www.kmetijski-zavod.si

Ekološko vinogradništvo in vinarstvo

Vinogradi predstavljajo le 1,2 % vseh zemljišč v ekološki kontroli v Sloveniji, vendar se površine ekoloških vinogradov iz leta v leto večajo.

Mojca Mavrič Štrukelj, KGZS- Zavod Nova Gorica
mojca.mavric_strukelj@go.kgzs.si

Tamara Rusjan, KGZS- Zavod Nova Gorica
tamara.rusjan@go.kgzs.si

Ekološko vinogradništvo je trajnostno kmetovanje, ki temelji na skrbi za živo in neživo naravo, da bi bili negativni vplivi na okolje čim manjši. Pri ekološkem vinogradništvu je temeljno ustvarjanje čim boljših pogojev za rast in razvoj vinske trte, pomemben je celovit način oskrbe vinogradov, pri čemer se je potrebno zavedati, da ima vse, kar naredimo v vinogradu, posledico. Ekološko vinogradništvo ni ekstenzivna panoga, ampak delovno zelo intenzivna panoga, zahteva več ur ročnega dela kot konvencionalno. Poleg tega so za uspešno ekološko pridelavo v vinogradu potrebna dodatna, še bolj poglobljena znanja in še bolj natančno opazovanje vinske trte. Vinogradnik mora biti pripravljen tudi na sprejemanje večjih tveganj, predvsem zaradi morebitnih neugodnih vremenskih razmer. Pri ekološki pridelavi v vinogradih je potrebno upoštevati strokovne zahteve in priporočila za oskrbo in rodovitnost tal, varstvo pred škodljivimi organizmi, zimsko rez in zelena dela. Še posebna skrbnost pa je potrebna pri napravi novega vinograda.

Oskrba vinogradniških tal

Vinogradniška tla v ekoloških vinogradih naj ne bi bila prazna, temveč pokrita, najbolje celo leto, če pa to ni mogoče, vsaj del leta. To ni obveza, je pa priporočilo. Ozelenjena tla imajo namreč številne prednosti v primerjavi z neozelenjenimi, na primer: preprečevanje izgube rodovitne prsti zaradi vodne in vetrne erozije, ohranjanje ali povečevanje organske snovi v

tleh, večje število koristnih organizmov v tleh, vinograd ni monokultura in še bi lahko naštevali. Ozelenitev tal je lahko trajna ali kratkotrajna. Trajno je lahko ozelenjena celotna površina ali le medvrstni prostor; negovano ledino vzdržujemo z mulčenjem, pas pod trtami pa z mulčenjem, košnjo, obdelavo, ne smemo pa uporabljati herbicidov. Kjer ni ugodnih pogojev za trajno ozelenitev, se vinogradniki lahko odločijo za kratkotrajno, ki jo izvedejo z rastlinami, ki v kratkem času naredijo veliko zelene mase. Pri oskrbi tal se vedno bolj uveljavljajo tudi druge možnosti, kot so pokrivanje tal s slamo in kombinacija različnih vrst oskrbe.

Čas za prijavo do konca leta

Prehod iz konvencionalnega vinogradništva v ekološko je postopen, obdobje preusmeritve traja tri leta. Tisti vinogradniki, ki bi želeli v prihodnjem letu začeti s preusmeritvijo, se morajo prijaviti pri eni od kontrolnih organizacij v postopek certificiranja ekološke pridelave in predelave najkasneje do 31. decembra letos.

Rodovitnost tal in gnojenje

Cilj ekološke pridelave je ohranitev, oziroma če je potrebno, dvig rodovitnosti tal. Za gnojenje se priporoča uporabo uležanega hlevskega gnoja. Večina vinogradniških kmetij nima lastnih živinskih gnojil, lahko pa jih dokupijo na ekoloških kmetijah ali na konvencionalnih kmetijah, ne pa na obratih industrijske reje. Vinogradniki lahko kupijo gnojila tudi pri trgovcih, vendar samo tista, ki imajo certifikat za uporabo v ekološki pridelavi (organska gnojila iz živinskih gnojil in drugih organskih materialov, substrati, šote,

težko topna mineralna gnojila ...). Uporaba vseh dokupljenih gnojil je dovoljena le na podlagi utemeljene potrebe, ki jo vinogradnik dokaže s kemijsko analizo tal. Prepovedana je uporaba vseh lahko topnih mineralnih gnojil, dušikovih gnojil, blata in kompostov iz čistilnih naprav in živinskih gnojil iz industrijske reje.

Varstvo rastlin

Pri varstvu rastlin pred škodljivimi organizmi je v ekološkem vinogradništvu potrebno izvajati mehanske, biotične in biotehniške metode varstva. Če naštetih načini ne zadoščajo, se lahko izvajajo kemične metode varstva rastlin. Seznam fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena v ekološkem vinogradništvu, je objavljen na spletnih straneh Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Varstvo vinske trte v glavnem temelji na dovoljenih pripravkih na osnovi bakra in žvepla, rastlinskih olj, piretrina, mikroorganizmov ...; prepovedana pa je uporaba kemičnih sintetičnih sredstev, vseh herbicidov, razkuženih semen, regulatorjev rasti. Na razpolago je

manj fitofarmaceutskih sredstev kot v konvencionalnem vinogradništvu, zato varstvo temelji na preventivi – narediti vse potrebno za preprečevanje razvoja škodljivih organizmov, pri čemer si lahko ekološki vinogradniki pomagajo tudi z dovoljenimi sredstvi za krepitve in nego vinske trte (sredstva na podlagi kamnin, mineralov, izvlečkov morskih alg, žitnih fermentov itd.).

Zelena dela

Pravilno in pravočasno izvedena zelena dela so še bolj pomembna kot v konvencionalni pridelavi grozdja. Z njimi namreč doseže-

Ekološko vinogradništvo ni ekstenzivna panoga, ampak delovno zelo intenzivna panoga. Zahteva več ur ročnega dela kot konvencionalno.

mo, da je na trtah dovolj zdravih, osončenih listov, da je razmerje med količino listov in pridelkom ustrezno ter da so trsi zračni. Zelena dela so izredno pomembna za zdrav pridelek in dobro učinkovitost dovoljenih fitofarmaceutskih sredstev.

Naprava vinograda

Naprava ekološkega vinograda poteka podobno kot pri neekoloških vinogradih. Za ekološko vinogradništvo so primerne prave vinogradniške lege – dvignjene, zračne, osončene, saj je ekološka pridelava bolj ranljiva, zlasti ob neugodnih vremenskih razmerah. Sorte in podlage je potrebno izbirati glede na rastišče bodočega vinograda, vinogradnik naj izbere določeni sorti čim bolj optimalno rastišče. Za sajenje in podsajanje je potrebno saditi ekološke trsne cepljenke. Če jih ni na razpolago, se lahko sadi konvencionalni sadilni material, vendar je potrebna za sajenje takega materiala predhodna odobritev kontrolne organizacije.

Kaj je ekološko vinarstvo?

Vino je kmetijsko-prehrambeni pridelek, pridelan z alkoholnim vrenjem drozge ali mošta, stisnjene iz grozdja vinske trte. Ekološko vino je vino, ki je predelano iz ekološko pridelanega grozdja. V postopku pridelave ekološkega vina se izključijo vsi enološki postopki in enološka sredstva, ki bi lahko bili zavajajoči glede dejanske narave ekoloških proizvodov. Leta 1991 so v EU predpisali pravila glede ekološke pridelave grozdja, od avgusta 2012 pa lahko tudi vina označujemo z logotipom »ekološko«, saj so v novi regulativi tudi pravila za viniifikacijo in kletarjenje. V Sloveniji so v letu 2016 z logotipom ekološko označili 220.038 l vina (okrog 290.000 butelj) na 25 KMG. Največja količina pridelanega ekološkega vina na enem KMG je bila 40.000 l, in sicer v okolišju Slovenska Istra v Primorski deželi. Enološki postopki in enološka sredstva, ki se lahko uporabijo pri pridelavi ekološkega vina, so končno do-

ločeni z Izvedbeno uredbo ES št. 203/2012 z dne 8. marec 2012. Uredbi ES št. 606/2009 in ES št. 607/2009 (enološki postopki in sredstva) se uporabljata, razen če je v dodanem poglavju 3a Uredbe 203/2012 drugače določeno. Pri sestavljanju vsebine Uredbe ES št. 203/2012 je bila upoštevana študija, narejena v letih 2006–2009 v Projektu ORWINE. Izvedena je bila anкета med potrošniki, ki so od ekološke pridelovalce vina pričakovali: pri pridelavi vina se ne uporablja konzervansov, ki bi vplivali na sortnost vina, enoloških postopkov, ki bi vplivali negativno na zdravje ljudi, in da se predpiše nižjo vrednost skupnega žvepla kot pri ostalih vinih.

Enološki postopki in omejitve

Pri pridelavi vina se uporabljajo določeni postopki in enološka sredstva. Mnogi ekološki vinarji so nad regulativo EU razočarani, saj so pravila precej ohlapna, dovoljujejo še marsikaj, kar bi izločili oziroma že dolgo ne uporabljajo več. Tako so še vedno dovoljeni naslednji postopki: toplotna obdelava mošta (do 70 °C), filtriranje z inertnim filtracijskim sredstvom, reverzna osmoza, uporaba ionskih izmenjevalnih smol, centrifugiranje z inertnim filtracijskim sredstvom – velikost por ne sme biti manjša od 0,2 µm. Seveda je uporaba teh postopkov omejena. Postopki, ki so prepovedani, ker močno spremenijo sestavo vina, pa so: delno zgoščevanje z ohlajanjem, obdelava z elektrodializo za zagotovitev stabilizacije vina, delna dealkoholizacija vina, odstranjevanje žveplovega dioksida po fizikalnih postopkih in uporaba kationskih izmenjevalnih smol. Med proizvodi in snovmi, ki se lahko uporabljajo ali dodajajo ekološkemu proizvodu iz člena 29c Uredbe št.606/2009, so: perlit, celuloza, diatomejska zemlja, dušik, CO₂, argon za zaščito vina, selekcionirane kvasovke (komercialne), mlečnokislinske bakterije, hrane za kvasovke (DAP, tiamin hidroklorid), tani, kisline za dokisanje, karbonati za razkisanje, želatina, jajč-

ni beljak, ribji mehur, bentonit, oglje, gumi arbiče, askorbinska kislina ...

Žveplanje vina

Tako dolgo so vinarji čakali na regulativo prav zaradi vsebnosti skupnega žvepla, ki naj bi ga ekološki vinarji lahko dosegali pri zaščiti vina. Kljub temu da so nekateri pridelovalci že dosegli zmanjšanje vsebnosti žveplovega dioksida v vinu, brez njega ni možno donegovati zdravega vina in je njegova uporaba nujna, ker deluje antimikrobno, antioksidativno, preprečuje delovanje encimov in reagira s polarnimi ogljikovimi karbonskimi spojinami. Predpisana višina žvepla je pri suhih vinih z ostankom sladkorja pod 2 g/l: 150 mg/l bela in rose vina (konvencionalna vina 200 mg/l); 100 mg/l rdeča vina (150 mg/l konvencionalna vina); 155 mg/l pri kakovostnih penecih vinih (185 mg/l konvencionalna vina). Pri vinih z ostankom sladkorja nad 2 g/l se lahko vsebnost žvepla zviša za 30 mg/l. Še vedno velja, da v primeru izjemnih vremenskih razmer na določenih vinorodnih območjih lahko vinarji uporabijo dodatne količine žvepla, da se doseže končna stabilnost vina. Za žveplanje vina se lahko uporabljajo žveplov dioksid, kalijev bisulfit in kalijev metabisulfit.

Ekološki logotip EU

Vsa živila in pridelki, in sem sodi tudi vino, ki gredo skozi postopek neodvisne in nepristranske kontrole in certificiranja na inštitucije za certificiranje ekološke pridelave in izpolnjujejo pogoje pravilnikov, uredb in strogih standardov kakovosti, prejmejo certifikat. Ekološki logotip EU je obvezen na vseh ekološko pridelanih izdelkih. Pridelovalci, ki uporabljajo ekološki logotip EU, morajo hraniti dokazila vsaj za obdobje petih let po vnosu vina na trg, vključno s podatki o količinah vina v litrih na kategorijo vina in leto. Če dokazila nimajo, se vino lahko označi samo kot »vino proizvedeno iz ekološkega grozdja«.

Delavska hranilnica

KMETOVALCI, NE ZAMUDITE IZJEMNE PONUDBE !

Delavska hranilnica je poskrbela za vas z:

- **brezplačnim vodenjem** osebnega računa **12 mesecev**,
- **brezplačnim** elektronskim bančništvom,
- **brezplačno MasterCard kartico prvo leto brez nadomestila**,
- **brezplačnimi dvigi na bankomatih v Sloveniji in monetarni EU**,
- **dolgoročnimi krediti do 30 let s 50 % nižjimi stroški odobritve:**

- razvoj osnovne dejavnosti in pospeševanje programov samooskrbe,
- nakup semen, gnojil, zaščitnih sredstev,
- razvoj govedoreje, prašičereje, piščančereje, perutninarstva, drobnice in divjadi,
- nakup pitancev in molznic,
- razvoj vinogradništva, sadjarstva, oljkarstva in zelenjadarstva,
- investiranje v obnovljive vire energije,
- investiranje v energetsko prenovo gospodarskih in stanovanjskih objektov,
- nakup zemljišč in urejanje le teh,
- obnova in novogradnje gospodarskih in stanovanjskih objektov,
- nakup vseh vrst kmetijske mehanizacije,
- odprava posledic poplave, suše, toče, pezebe, viharjev, plazov.

UGODNI KREDITI	OBREŠTNA MERA
do 2 let	6M euribor + 2,00 %
do 3 let	6M euribor + 2,20 %
do 4 let	6M euribor + 2,40 %
do 5 let	6M euribor + 2,60 %
do 10 let	6M euribor + 2,80 %
do 20 let	6M euribor + 3,00 %
do 30 let	6M euribor + 3,30 %
50% nižji stroški odobritve kredita	

E-mail: info@delavska-hranilnica.si
Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

Podjetništvo z vizijo

Metode in orodja za razvoj vodstvenih zmogljivosti kmetijskih proizvajalcev v srednji in vzhodni Evropi

doc. dr. Marija Klopčič, Biotehniška fakulteta
marija.klopacic@bf.uni-lj.si

mag. Olga Oblak, KGZS
olga.oblak@kgzs.si

V okviru evropskega programa Erasmus+ se od septembra 2015 dalje izvaja triletni raziskovalni projekt ISM+ »Podjetništvo z vizijo«, v katerem sodeluje 10 partnerjev iz 6 držav (Poljske, Litve, Nizozemske, Nemčije, Avstrije in Slovenije). Pri tem projektu aktivno sodelujeta tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Oddelek za zootehniko Biotehniške fakultete. ISM+ projekt se osredotoča na izboljšanje kompetenc za strateško vodenje kmetij s pomočjo različnih orodij in usposabljanj kmetijskih proizvajalcev. Metodo Interaktivnega strateškega razmišljanja (ISM metodo) so razvili sodelavci Kmetijskega ekonomskega inštituta (LEI) Univerze in raziskovalnega centra Wageningen na

za njihove kmetije. Sestavni del tega usposabljanja je oblikovanje dolgoročnih strategij kmetij, pri čemer bo možno z uporabo tržnega modula, modula poslovnega načrtovanja in uvedbo koncepta mreženja dodatno preveriti pravilnost dolgoročnih strateških usmeritev kmetije. Vsi ti moduli bodo spodbudili razvoj socialnega podjetništva tudi na področju kmetijstva.

Evropsko kmetijstvo je v zadnjih desetletjih doživelo velike spremembe. Prilagoditve institucionalnim, proizvodnim in tržnim spremembam, na katere vpliva skupna kmetijska politika EU, pa tudi zahteve družbe, kot so varnost hrane, dobro počutje živali in večja skrb za okolje, od kmetijskih proizvajalcev zahtevajo ne le odlično obvlado-

področjih zahteva podjetniške kompetence tudi od te skupine kmetijskih proizvajalcev.

Kaj želimo doseči

Glavni namen tega projekta je razširiti zamisel o interaktivnem strateškem menedžmentu (ISM) v kmetijstvu in uvesti inovativna orodja za podporo kmetijskim svetovalcem in kmetom v procesu podjetništva in strateškega upravljanja kmetij.

Evropski kmetje in njihovi nasledniki živijo v spreminjajo-

vropskih državah EU v okviru mednarodnega projekta ISM, ki je bil izveden v letih 2011 do 2013 kot del evropskega programa Leonardo da Vinci – Prenos inovacij. Namen tega projekta je bil usposobiti rejce, ki se ukvarjajo s tržno prirejo mleka, in kmetijske svetovalce, kako pripraviti strategijo kmetij s pomočjo uporabe metode interaktivnega strateškega menedžmenta (ISM) ob podpori ISM orodja, ki ga je razvila ekipa Univerze Wageningen na Nizozemskem.

Pravi čas,
pravi kraj,
prava oseba:
prava kombinacija
za uspeh

čem se tržnem okolju in se morajo nenehno prilagajati na spremembe v skupni kmetijski politiki, ki omogoča večjo svobodo pri pridelavi kmetijskih pridelkov tako z vidika proizvodnih sistemov kot tudi z vidika obse-

Strokovno usposabljanje tržnih proizvajalcev mleka na področju bodočih strateških usmeritev njihovih kmetij se je izkazalo zelo dobro v vseh treh sodelujočih državah (Poljska, Litva, Slovenija). Na osnovi pozitivnih izkušenj in ocenjenih pozitivnih učinkov smo pripravili projektni predlog za ISM+ projekt v okviru Erasmus+ programa, v katerega smo vključili tudi druge sektorje znotraj kmetijstva in dodatno vključili izobraževanje bodočih naslednikov kmetij ter študentov kmetijskih fakultet v petih državah EU (Poljska, Litva, Slovenija, Nizozemska, Avstrija). Trajnostni razvoj in uporaba te inovativne ISM metode naj bi bila okrepljena z vključitvijo več držav različnih jezikovnih skupin in z vključitvijo različnih kmetijskih sektorjev v povezavi z različnimi gospodarskimi in družbenimi razmerami, v katerih delajo kmetje v teh državah. Tudi novi koncept "mreženja" prek interakcije s strokovnimi službami naj bi podpiral razvoj socialnih kompetenc in pobud v kmetijstvu.

Kako do boljših znanj

V procesu usposabljanja naj bi bil večji poudarek dan izboljšanju znanja na področju marketinga, izbiri aktivnosti, usmerjenih na potrošnika ter na področju ekonomskih izračunov. Zato so cilji ISM+ projekta sledeči:

- izboljšati podjetniške kompetence kmetov, kmetijskih svetovalcev, učiteljev kmetijskih šol in fakultet ter študentov kmetijstva;
- oceniti pogoje kmetovanja na določenem območju za analizo konteksta, da bi prilagodili ISM metodo lokalnim razmeram in da bi razumeli rezultate procesa usposabljanja;
- razširiti uporabo ISM metode na kmete in študente v različnih kmetijskih sektorjih (prireja mleka, mesa, medu ..., govedoreja, prašičereja, rastlinska pridelava, čebelarstvo ...);

V okviru evropskega programa Erasmus+ se izvaja triletni raziskovalni projekt ISM+ »Podjetništvo z vizijo«, v katerem sodeluje deset partnerjev iz šestih držav, tudi iz Slovenije.

Nizozemskem. Ta inovativna metoda temelji na teoriji strateškega upravljanja in se v praksi ukvarja z oblikovanjem strategije za različne tipe kmetij. V okviru ISM+ projekta želimo metodo Interaktivnega strateškega razmišljanja (ISM metodo) razširiti na kmetijske proizvajalce različnih kmetijskih sektorjev (prireja mleka, mesa, rastlinska pridelava, govedoreja, prašičereja, čebelarstvo ...), kmetijske svetovalce in študente kmetijskih fakultet (predvsem tiste skupine študentov, ki bodo prevzemniki kmetij oziroma bodo kot kmetijski svetovalci soočeni s strateškimi usmeritvami kmetij na njihovem območju).

Cilj projekta

Cilj ISM+ projekta je izboljšati kompetence zainteresiranih kmetijskih proizvajalcev, svetovalcev in študentov kmetijskih fakultet na področju tržno usmerjenih razvojnih poti

vanje vsakodnevnih opravil na njihovih kmetijah, ampak tudi to, da obvladujejo menedžment kmetije in uporabo podjetniških sposobnosti kot ključnega dejavnika preživetja. Uspešni kmetje v Evropi in v svetu so "podjetniki z vizijo".

V zadnjih letih so se številni raziskovalci ukvarjali s podjetništvom v kmetijstvu. Proučevali so kompetence kmetijskih proizvajalcev in njihovo sposobnost prilaganja spreminjajočim se gospodarskim razmeram. Ugotovljeno je bilo, da je strateško razmišljanje pri kmetijskih proizvajalcih redko prisotno. Kmetijski proizvajalci so prvenstveno osredotočeni na operativne odločitve, sprejete "dan za dnevom", in pogosto ne vidijo potrebe po dolgoročni viziji za svoje kmetije z vidika strateške perspektive. To še toliko bolj velja za kmetije na območjih s težjimi pridelovalnimi pogoji in za manjše kmetije. Zagotoviti prihodnost na teh

ga proizvodnje. Nove članice EU (kamor spada tudi Slovenija) to doživljajo v še večji meri. Še posebej zapletene so razmere v regijah z omejenimi možnostmi za kmetovanje, pogosto na odročnih območjih z relativno majhnimi kmetijami in na področjih z neugodno strukturo kmetij. Takšne kmetije se v velikem številu nahajajo ravno v srednji in vzhodni Evropi. Za te kmetije je sposobnost uporabe podjetniških spretnosti in veščin ključni dejavnik preživetja. Ena od komponent podjetništva se ukvarja s strateškimi odločitvami, vezanimi na dolgoročni razvoj kmetij. Vendar se kmetje rajši osredotočajo na vsakodnevno upravljanje (menedžment) in izvajanje vsakodnevnih opravil, ne pa na strateške odločitve. Zmožnost prevzema pobude je za te kmetije tudi velik izziv.

Metoda interaktivnega strateškega menedžmenta (ISM) je bila uvedena v treh srednjee-

V projektu sodelujejo naslednje inštitucije:

- Univerza za biosistemske vede v Varšavi – Ekonomska fakulteta, Poljska
- Kmetijska svetovalna služba regije Mazovia, Poljska
- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta – Oddelek za zootehniko, Slovenija
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Slovenija
- Kmetijsko ekonomski inštitut, Vilna, Litva
- Kmetijska zbornica Litve, Litva
- Kmetijska zbornica Koroške, Avstrija
- Ecozept Gbr, Nemčija/Francija
- Strokovni center za upravljanje kmetij in prenos znanja v prakso, Nizozemska
- Kmetijsko-ekonomski raziskovalni inštitut (LEI-WageningenUR), Univerza in raziskovalni center Wageningen, Nizozemska

- narediti usposabljanje primerno za več jezikovnih področij v Evropi (angleški, nemški, francoski, nizozemski, poljski, litovski, slovenski jezik ...);
- narediti ISM metodo bolj uporabno za tržno usmerjene razvojne poti in dodati modul za trženje;
- dodati modul poslovnega načrtovanja za ekonomsko presojo kmetov izbir (odločitev/usmeritev);
- uvesti koncept mreženja za spodbujanje socialnega podjetništva;
- ovrednotiti učinek strokovnih usposabljanj in uporabe orodij.

Ciljne skupine projekta so kmetje in študentje kmetijskih fakultet na eni strani ter učitelji kmetijskih šol ter fakultet in kmetijski svetovalci na drugi strani.

Projektni konzorcij sestavljajo organizacije na področju raziskav, izobraževanja, ekonomike, prenosa znanja v prakso in agroživilstva. Sodelovanje kmetijskih univerz (Wageningen, Ljubljana in Varšava) ter Ekonomskega inštituta v Vilni na eni strani ter strokovnih združenj kmetov in strokovnih služb v vseh državah zagotavljajo nemoteno sodelovanje, inovativen prenos znanja in interakcijo med zna-

nostjo in prakso, kar prispeva k doseganju zastavljenih ciljev projekta. Pozitivne izkušnje s sodelovanjem v prejšnjem projektu dodajo trdno podlago za ta novi projekt.

V pričakovanju pozitivnih učinkov

Projekt ISM+ se osredotoča na razvoj izdelkov, ki zasledujejo cilje ERASMUS+ programa. Ta je osredotočen na krepitev zmoglosti kmetov, učiteljev in kmetijskih svetovalcev, da pomagajo oblikovati in razviti strategije ter tržne priložnosti v kmetijstvu. ISM orodje in drugi moduli v okviru tega projekta se lahko uporabljajo za različne kmetijske sektorje, različne lokalne posebnosti in različne jezikovne skupine. Lahko postanejo del izobraževalnih programov in usposabljanj v okviru kmetijske svetovalne službe. Projekt bo vzpostavil okvir za EU platformo na področju podjetništva in strateškega upravljanja v kmetijstvu. Pričakuje se, da bo pozitivno vplival na "občutek za pobude (inicijative) in socialno podjetništvo", "spretnosti za zaposljivost in ustvarjanje podjetij" ter "interakcije med prakso, raziskavami in politikom".

RASTLINJAKI PO MERI

rastlinjak 2x3 m

• drsna vrata
• bočna okna
(možno jih je dodati na vsak rastlinjak)

rastlinjak 3x4 m

244 eur

Profplast, d. o. o.
Zavrh nad Dobrno 10, 3204 Dobrna
T: 03 781 89 33, www.profplast.si

031 675 639

Dostava po pošti 30,5 EUR.
Rastlinjak je primeren za celoletno gojenje vrtnin; od zgodnjepomladnih, polti za paradižnik, do jesensko-zimskih setev. Izdelamo ga po vaši meri in pošljemo po pošti. Merja se le fotija na 5 do 8 let.
Samodejno odpiralo strešnega okna – pripravljamo za vsak rastlinjak.

Če hočeš druge vneti, moraš sam goreti

Tradicionalno srečanje kmetov, že štirinajsto po vrsti, ki ga organizira Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z župnijo Ponikva in občino Šentjur, je tudi letos pritegnilo na Ponikvo in Slom več kot tisoč kmetov in tistih, ki jim je kmetijstvo blizu.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Kmetje iz vse Slovenije so se zbrali z mislijo, da je treba ne glede na letošnje prilike in neprilike, pa naj bo to pozeba, toča, ali suša, ki so jemale davek na poljih, njivah in vinogradih, to sprejeti, hkrati pa prositi za boljše leto. Prav zato vsako leto mnogi poromajo na Ponikvo

Lipovšek, je v pridigi poudaril, da naj bo to srečanje velika spodbuda za našo rast v veri, za blagor našega podeželja, za blagor našega kmetijstva, za vrednote našega kmečkega stanu in našega slovenskega podeželja.

»Te vrednote so bile vedno izpostavljene mnogim priti-

v skladu z naravnimi in božji potmi in načrti,« je povedal škof Lipovšek.

V nadaljevanju se je navezal na okrožnico o naši skrbi za okolje, ki jo je leta 2015 izdal papež Frančišek, kjer je spregovoril o svetovnih problemih, kot je segrevanje ozračja, izginjanje živalskih in rastlinskih vrst in velike naravne katastrofe kot posledica našega neodgovornega ravnanja. Med drugim je izpostavil tudi hranjenje kot imenitno priložnost srečanja z Bogom in druženje med sabo.

»Hrana je dar, ki ga mi ljudje pripravljamo drug drugemu, saj je za to, da pride kos kruha na mizo, treba vsaj osem ljudi: tisti, ki je oral, sejal, požel, peljal v mlin, zmel, spekel, prodal in dal na mizo,« je povzdignil poslanstvo kmetov škof Lipovšek.

Tradicionalno srečanje je letos na Slom pritegnilo več kot tisoč ljudi.

vino, za svoj jezik in narod, in tako je tudi prav. Za to moramo biti hvaležni našim prednikom, ki so nam vlili ljubezen do domače slovenske zemlje, spoštljivega odnosa do ljudi in narave. V tem duhu ostanimo povezani tudi v prihodnje.

V miru pridelovati naš vsakdanji kruh, ga jesti in deliti z drugimi, to je nekaj, kar nima alternative. In narod, ki to spozna, ima svojo prihodnost. Prihodnost, ki je povezana z domačo grudo in njenimi zlahtnimi darovi,« je strnil misli škof Filo.

reči, da imamo uspešne mlade družine, ki opravljajo tri ključna poslanstva kmeta: skrbijo za pridelavo hrane, urejeno krajino in sožitje med generacijami,« je zaključil Zupančič.

Boga se da častiti tudi z delom v hlevu

Osrednjo besedo na akademiji je imel **Dejan Horvat**, kmet in duhovnik v župnijah Markovci in v Gornjih Petrovcih na Goričkem. S prisrčnim nagovorom, iz katerega je vela ljudskost njegovega združevanja obdelave ze-

bimo za pridelavo po nekaj hektarjev. Zato pravim, da je lepo biti kmet!

In še misel mladim. A ni najbolj prijetno prav kmečko okolje za mlade družine? Ne bojte se življenja na kmetiji. Res je težko, je pa tudi lepo,« je ob glasnem odobravanju zaključil župnik in kmet Dejan Horvat.

Kulturni program akademije, ki ga je sooblikoval in povezoval **Stane Kocutar**, so obogatili še mešani pevski zbor župnije Beltinci, kvartet ljudskih pevcev z Vitanja in tradicionalno ljudska pesnica Ivanka Uduč

Predsednik KGZS Cvetko Zupančič: »Od povsod prihaja k nam cenena hrana, ki zbija cene hrane, ki jo pridelava slovenski kmet. Kljub temu imamo lepo podeželje, urejeno. Predvsem zaradi ljudi, ki kmetujejo.«

in Slom k blaženemu Antonu Martinu Slomšku, zavetniku kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva.

Od njive do mize pri kruhu sodeluje osem parov rok

Pri sveti maši, ki jo je daroval celjski škof msgr. dr. **Stanislav**

skom in različnim pozitivnim in negativnim vplivom. Tudi danes ni nič drugače, ko se na vsakem koraku soočamo s pojavi in posledicami svetovnih, gospodarskih, socialnih, moralnih in tudi verskih trendov in odmevov. Vse to vdira tudi na naše podeželje in v naše domove ter družine in vabi k načinu življenja, ki pogosto ni najbolj

Hvaležni prednikom za ljubezen do zemlje

Udeležence srečanja je pri maši, ki jo je s petjem polepšal mešani pevski zbor župnije Beltinci, nagovoril tudi evangeličanski škof **Geza Filo** z naslednjimi besedami: »Slovenske kmetice in kmetje tudi danes živite za svojo vero, za svojo domo-

Dejan Horvat, kmet in duhovnik: »Včeraj sem zoral nekaj njiv drugim, ki bodo posejali pšenico in ta bo postala kruh, ki ga darujemo na oltarju. Kaj ni to lepo?«

Premalo spoštujemo tradicijo

Srečanje se je nadaljevalo s slavnostno akademijo na Slomu, kjer je predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Cvetko Zupančič** uvodoma izpostavil, da ima naše kmetijstvo lepo tradicijo in naša dolžnost je, da to tradicijo spoštujemo in ohranjamo. S spoštovanjem tradicije bi bilo slovenskemu kmetu lažje in se ne bi bilo treba boriti za Izbrano kakovost.

»Glede vloge predsednika države pričakujem, da bi moral kot avtoriteta stopiti pred poslance, ministre in poudariti nepogrešljivo vlogo kmeta, pri obdavčenju gozdov in kmetijskih zemljišč pa jasno povedati, da ta niso kapital, ampak osnovna sredstva, ki so potrebna za kmetovanje. Moram pa

mlje in dušnopastirskega dela, je med udeleženci pritegnil veliko pozornost.

Dejan Horvat na svoj najboljši način uresničuje misel, da se da Boga častiti tudi z delom v hlevu. Ker ima v obeh župnijah skupaj le 400 faranov, se je pred leti odločil, da bo tudi kmetoval. »Pred štirinajstimi leti sem si zadal cilj, da bomo v župnijah zmanjšali zaraščenost in tako vsako leto spet usposo-

iz Planine pri Sevnici.

Druženje se je zaključilo s pogostitvijo. Golaž in dobrote s kmetiji so pripravili člani prostovoljnega gasilskega društva Ponikva in članice društva kmečkih žena z območja KGZS – Zavoda Celje ob sodelovanju učencev Šolskega centra Šentjur.

Dejan Horvat je kmet in duhovnik v župnijah Markovci in Gornji Petrovci na Goričkem. Poleg dušnopastirske službe lastnoročno upravlja z župnijskim posestvom. Ta obsega okrog 20 hektarjev obdelovalnih površin in več kot 30 hektarjev gozda. Na posestvu redi več kot 20 glav govedi in nekaj konj, nesebično pa priskoči na pomoč tudi sofaranom. S svojim odnosom do obdelovalne zemlje in umnim gospodarjenjem v gozdu je v današnjem času pravi zgled spoštovanja kmetov.

Darove prinesejo kmetice in kmetje z vseh koncev Slovenije: kruh, vino in druge jesenske pridelke.

Cerkev je bila premajhna za vse, ki so prisostvovali pri sveti maši.

Geslo letošnjega srečanja je bila Slomškova misel: Če hočeš druge vneti, moraš sam goreti.

Popoldan je na slavnostni akademiji pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu najprej prisotne nagovorila **Maja Žibert**, vinska kraljica Slovenije, ki se je v uvodu dotaknila vloge Slomška. »Slomšek nosi spomin, ki živi in bo živel. Na primer pesem *En hribček bom kupil* ga povezuje s kmetijstvom, sam je rekel s tem, da bi rad gojil vinsko trto, ki nas vabi, da smo med sabo prijatelji in naj nas povezuje vinska kapljica v pravih merah,« je z dobro voljo zaključila vinska kraljica.

Dogodek so finančno podprle Zadruga zveza Slovenije, Deželna Banka Slovenije in Semenarna Ljubljana.

DEŽELNA
BANKA
SLOVENIJE

Kje se najde dobra hrana, tista prava?

Na Podeželju v mestu, dogodku od ljudi za ljudi, so se kmetije jeseni predstavile dvakrat: 2. septembra v Ljubljani in 7. oktobra v Mariboru.

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Zelo zgodaj, v mraku se v mestu postavljajo stojnice za predstavitev dobrot slovenskega podeželja. Okoli njih hodijo kmetje in nanje nameščajo pridelke. Veliko dela in izkušenj je potrebnih, da hrana zraste. Veliko inovativnosti in poguma, da se jo proda. Vse v pričakovanju ljudi, ki prihajajo na Podeželje v mestu. Prihajajo s spoštovanjem do kmetov in kmetijstva, z željo po ohranjanju in spoznavanju podeželske kulinarike, z željo poklepetati s pridelovalci hrane in začutiti utrip življenja na podeželju. Radovedno si ogledujejo ponudbo. Gledajo, okušajo, se pogovarjajo in kupujejo. Ljudje, ki cenijo domače. Veseli, da je v mesto prišlo podeželje. Tokrat v

barvah in okusih jeseni. Veselje na eni strani in velika odgovornost ter skrb na drugi, si pri izdelavi hrane podajata roke.

Kaj so povedali tisti, ki so Podeželje v mestu doživeli?

»V Ljubljani smo predstavljali območje Solčavskega in Logarske doline. Na Solčavskem je še vedno aktivnih 50 kmetij, zelo malo je opuščenih, povsod so mladi nasledniki. Savinjska je znana kot ena od začetnih regij razvoja kmečkega turizma v Sloveniji. Danes je na tem območju 15 turističnih kmetij. Povprečna nadmorska višina kmetij je na 1000 metrih, povprečna velikost je 120

hektarov. Glede na to, da je povprečna slovenska kmetija velika 6 hektarov, so to popolnoma druge razsežnosti. To nas dela drugačne. Kmetijstvo, gozdarstvo in turizem so panoge tega območja. Območje je živo in tudi zato turistično tako zanimivo,« je povedala direktorica Centra Rinka **Mateja Brlec Suhodolnik**. Že vrsto let se na Podeželju v mestu s filcanimi izdelki predstavlja **Erna Korošec**. Pravi, da je filcanje lahko poslovna priložnost. Izdelki so praktični in med ljudmi vedno bolj cenjeni. »Na Podeželju v mestu zelo rada sodelujem in moje stranke se vračajo. Največ kupujejo Ljubljanci, tokrat je bilo med kupci veliko turistov, ki so jih izdelki navdušili,« pravi Erna.

»Na Podeželju v mestu smo se imeli čudovito. Ljubljanci se nas spomnijo od lani in so prišli ponovno. Prodali smo vse. Na naši kmetiji ga pakiramo v darilne vrečke in zabožke ter pletemo kite. Tako damo Ptujskemu luku dodano vrednost. Gre pa za avtohtono sorto čebule, ki je na trgu Evropske unije zaščitena z geografsko označbo,« pravi **Janez Horvat** z Gočlove kmetije. Nova priložnost srečati člane Gočlove kmetije je bilo **Podeželje v mestu Maribor**, ki je potekalo kot

PODEŽELJE V MESTU

Doris Urbančič Windisch, direktorica Zavoda za turizem Maribor

del 17. festivala Stara trta v Mariboru v organizaciji Zavoda za turizem Maribor.

Na vprašanje, ali je promocija podeželja eden od ciljev festivala, je odgovorila direktorica zavoda **Doris Urbančič Windisch**: »Zagotovo, podeže-

lje mora priti v mesto. To je moja želja že od nekdaj. Glede na to, da Maribor pokriva 21 občin, je smiselno, da ta del vključujemo v ponudbo mesta. Hkrati opažamo, da turisti, ki pridejo v mesto, Maribor spoznajo v dnevu ali dveh in iščejo dodatne vsebine. Tovrstna ponudba je nadvse dobrodošla, obenem je pomembno, da vključujemo celotno Slovenijo. Tako smo majhni, tako smo luštni, da bolj sodelujemo, več nas je, lepši produkt nastane.«

Zakaj se je na Podeželje v mestu Mariboru vredno pripeljati s Primorske? »Zato, da me ljudje spoznajo. Promocijo si delamo ljudje sami. Imam veliko strank od Maribora do Kopra. Želim si le, da bi bilo Podeželje v mestu organizirano večkrat in bolj promovirano. Da ljudje pridejo in si na enem in istem kraju lahko nabavijo zelo dobre domače stvari,« odgovarja **Sonja Glavina** z EKO oljarske kmetije Šavrin.

Pridružite se nam in predstavite svojo ponudbo na spletni strani

<http://www.kupujmodomace.si>

Objave vaših ponudb so brezplačne!

Že 55. sejem AGRA

Podnebne spremembe se ne tičejo samo kmetov

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Kmetijsko-živilski sejem AGRA, ki tradicionalno zbere kmetijsko-živilsko srenjo v Sloveniji in sosesčini, je že petinpetdeset let postregel s pestrim dogajanjem, razstavami, predavanji in družabnimi dogodki, pri katerih je v pomembnem delu sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS).

»Sejem pomaga utirati pot v prihodnost. Del prihodnosti so tudi podnebne spremembe, ki pa se ne tičejo le kmetijstva, pač pa tudi politike. V prihodnosti se bo z izzivi, ki nam jih postavlja narava, treba soočiti in vzpostaviti namakalne sisteme in vpeljati tehnološka znanja v kmetijstvo. Še vedno bo treba

blažiti tudi posledice in izboljšati sistem zavarovanj in skladov,« se je na eno nosilnih tem oprl v svojem nagovoru ob odprtju predsednik KGZS Cvetko Zupančič.

»Kmetijska politika po v letu 2020 mora biti stkana tako, da bo podpirala prav vsako kmetijo. Zmanjševanje evropskih sredstev, namenjenih za kmetijstvo, ne pride v poštev, saj mora to zagotoviti stalen razvoj in kmetom omogočiti preživetje. Pomembno je, da mladi kmetije v kmetijstvu vidijo prihodnost in priložnost, saj je to edina spodbuda, ki bo poskrbela za obstoj kmetij,« je še zaključil Zupančič.

Sejem ne mine brez vseh, ki pomembno sooblikujejo slovensko kmetijstvo in kmetijsko politiko.

Dan KGZS na sejmu: Kaj se je kuhalo in kaj smo skuhali od AGRE do AGRE

Na osrednjem dogodku je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan poudaril pomen Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki prek sistema voljenih članov sporoča, kako kmetijski prostor razmišlja. Pri tem je izpostavil pomen obveznega članstva, kar je v državi, kjer ni velike želje po povezovanju, izjemnega pomena.

Zagotovljeno stabilno financiranje svetovalne službe

Posebno pohvalo je izrekel kmetijskim strokovnjakom, ki delujejo v sklopu KGZS, in njeni javni službi kmetijskega svetovanja. Ob tem je izrazil zadovoljstvo nad tovrstno strukturo delovanja in zagotovitvijo pravnih temeljev za nadaljnje delo. Glede na povedano se viša financiranja službe iz javnih sredstev v razmerju 80 : 20, kar daje tem službam občutek stabilnosti, lažjega dela za svetovalce in večji doprinos za uporabnike.

Za konec je še enkrat poudaril pomen sistema KGZS kot vezi med državo, politiko in ljudmi ter dodal obljubo, da bo ministrstvo kmetom stalo ob

strani. »Smo sicer v težkem položaju, je pa marsikdo drug še v veliko težjem. A se moramo zavedati naše odgovornosti pri pridelavi hrane.«

Živinoreji vrtni sredstva, ki so ji bila odvzeta

Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je prav tako poudaril pomen dela KGZS. Dela, ki ga član hitro čuti, če kaj ni narejeno, uspehe pa pogosto dojemajo kot samoumevne. »Že lani smo se pogovarjali o umestitvi javne službe kmetijskega svetovanja in letos to zakonsko zaključili. Hvala ministrstvu, ki je podprlo obstoječi sistem in ocenilo, da je umestitev javne službe kmetijskega svetovanja znotraj sistema KGZS pravilno. S 1. januarjem 2018 bodo tako stvari stekle po novem.«

»Nova SKP 2020 naj bi prinesla več denarja, zagotovo pa je treba najprej živinoreji vrtni sredstva, ki so ji bila odvzeta. Zavedati se je treba, da Evropa ne želi reševati slovenskega kmetijstva, če ga ne bomo sami reševali. S tega vidika bomo morali neke stvari postaviti veliko bolj ostro in za svoji-

Cvetko Zupančič: »Evropa ne želi reševati slovenskega kmetijstva, če ga ne bomo sami reševali.«

mi odločitvami stati,« je zaključil Zupančič.

Zbornica so člani in stroka

»Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ni samo nevladna organizacija,« je povedal direktor Branko Ravnik. »Gre za celovit sistem, v katerem člani v sodelovanju s strokovnimi službami oblikujejo predloge, stališča, mnenja na področju kmetijstva in podeželja. Izvaja strokovne naloge in skrbi za promocijo kmetijstva in podeželja.«

Med minulimi aktivnostmi KGZS je bilo veliko narejenega na področju reforme zemljiške politike v smeri, da naj bo ta s strani države regulirana tudi naprej, da naj se spreminja, a ne v velikem obsegu, v ospredju naj bo skrb za družinske kmetije.

Veliko dela z naravnimi nesrečami ter davčno in socialno zakonodajo

»Zakon o gozdovih nam je vzel precej časa, so bile pa naše vse-

cej zaposlovalo označevanje hranilnih vrednosti. Našli smo primerno rešitev, ki izpolnjuje zahteve Evropske komisije in pričakovanja slovenskih kmetov,« je Ravnik nanizal aktivnosti zbornice.

Ravnik je govoril še o pomenu dela glede registracij fitofarmaceutskih sredstev, zavarovanj v kmetijstvu ter vsebin, ki so povezane z davčno zakonodajo. »Letos so bili odprti praktično vsi zakoni s tega področja. Ministrstvo za finance je namreč izjemno nezadovoljno s stanjem, ker je prepričano, da kmetje premalo plačujejo, na drugi strani smo kmetje nezadovoljni, ker se nam zdi, da plačujemo preveč.«

V sklopu aktivnosti glede socialne politike je zbornica reševala težave glede višine pokojnin, ureditve obračunavanja socialnih transferov, načina plačil prispevkov za socialno varnost in ureditve sezonskega del v kmetijstvu.

na oblika kmetijskega svetovanja. »Zbornica sledi strokovnim področjem dela in je v zadnjem letu dajala poudarek delu z mladimi prek različnih mehanizmov sodelovanja.«

Na gozdarskem področju se poleg izdajanja certifikatov PEFC izvajajo osebna svetovanja z vseh področij, ki so povezana z lastniki gozdov. Med drugimi strokovnimi nalogami je zbornica v zadnjem letu izvedla več kot 1300 pravnih svetovanj v obliki pritožb, tožb, izvršb ter osebnih in pisnih telefonskih svetovanj.

Osveščanje o pomenu kmetijstva v vrtcih in šolah

Izvedenih je bilo kar nekaj promocijskih aktivnosti v obliki organizacije različnih dogodkov in sejamskih nastopov. Med novimi promocijskimi dejavnostmi je izvedba delavnice Hrana ne raste v trgovini po

Udeleženci osrednjega dogodka zbornice na sejmu so pozorno prisluhnili in tudi z aplavzom nagradili posamezne govorce.

bine v veliki meri povzete. Veliko dela je bilo z naravnimi nesrečami tako na zakonodajni ravni kot na strokovnih vsebinah. Na področju soočanja s težavami pri sobivanju z divjadjo in zvermi je bilo kar nekaj aktivnosti in zbiranje podpisov peticije, ki so osnova za nadaljnje aktivnosti.

Zbornico je zadnje leto pre-

Prenos znanja prek panožnih krožkov

Razvoj kmetijskega svetovanja gre v smeri svetovanja v obliki panožnih krožkov. V zvezi s tem so bili pripravljene vzorčni modeli in narejene raziskave, ki odpirajo možnosti in kažejo na dejstvo, da tovrstni pristop prenosa znanja postane vodil-

vrtcih in šolah, prenovljeno glasilo Zelena dežela in priprava programa za prenovo spletnih strani v letu 2018. Med aktivnostmi, ki jih zbornica pripravlja, je tudi razširitev spletne strani www.kupujmodomace.si, ki nudi osnovno infrastrukturo za promocijo pridelkov in izdelkov na kmetijah.

Branko Ravnik: »Zakon o gozdovih nam je vzel precej časa, so bile pa naše vsebine v veliki meri povzete.«

KGZS podpira oskrbo starostnikov na kmetijah

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se zaveda, da se ob staranju populacije vse bolj kaže potreba po oskrbi starostnikov. Pri tem je oskrba le-teh na podeželju težje izvedljiva, še posebej pri oskrbi starostnikov na kmetijah, saj so te razpršene, pogosto tudi manj dostopne. Zato sta Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in DEOS, celostna oskrba starostnikov, d. d. na sejmu podpisala izjavo o sodelovanju pri spodbujanju izvajanja storitev za starostnike na kmetijah.

KGZS želi s tem izboljšati oskrbo starostnikov na kmetijah. Pri tem vidi tudi priložnost in možnost,

Izjava sta podpisala dr. Alenka Žnidaršič Kranjc, pooblaščenka delniške družbe DEOS, in Cveto Zupančič, predsednik KGZS.

da to dejavnost razvijajo kmetije v obliki dopolnilnih dejavnosti, kjer bo pomagala KGZS prek javne službe kmetijskega svetovanja, še zlasti s svetovalkami za razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in kmečke družine.

Andreja Krt Stopar

S kmetije za Vas: najbolj prepričljiva kmetija Ostanek – Heric

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je v sodelovanju s spletnim portalom Agrobiznis ter tednikom Kmečki glas na sejmu razglasila rezultate akcije S kmetije za Vas, v kateri je letos sodelovalo devet kmetij. Zmagala je kmetija Ostanek – Heric iz Malih Pec pri Šentvidu pri Stični. Kmetije si je ogledala tričlanska komisija, ki so jo sestavljale Barbara Remec, novinarka tednika Kmečki glas, Petra Šubic, urednica spletnega portala Agrobiznis, in Andreja Krt Stopar s Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Slednja je povedala: »Naše delo je potekalo tesno povezano s kmetijsko svetovalno službo, ki je in še vedno pozna sleherno slovensko kmetijo.«

Poleg zmagovalne kmetije je v izboru sodelovalo še osem kmetij. Posebno priznanje za inovativnost je prejelo posestvo Sončni raj iz Vodol pri Malečniku. Srebrna priznanja so prejele kmetije Vizjak iz Zadrži pri Šmarju pri Jelšah, kmetija Žitnik iz Starošincev pri Cirkovcah, Turistična kmetija Breg iz Brega pri Golem Brdu, Dobrovo in Kmetija Kerin iz Straže pri Krškem.

Bronasta priznanja so si v izboru prislužile kmetija Škrobar iz Črncev pri Apačah, turistična kmetija in vinska klet Puhar iz Bogojine ter kmetija Ažman iz Suhe pri Predosljah.

Marjan Papež

KGZS na sejmu Narava zdravje

»Radi živite uravnoteženo, zdravo in okolju prijazno?« je bil slogan 48. sejma Narava zdravje, ki je pretekli konec tedna potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na njem je sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Taje oblastni predstavitvi gostila kmetije, kmetijske zadruge in združenja kmetov, ki so se tako lahko pod ugodnejšimi pogoji predstavili v prestolnici. Sejem daje velik poudarek prehrani, zlasti ekološkimi pridelki in izdelkom, gibanju, zelenemu sobivanju in zdravju nasploh. Letošnji poudarki so bili na zdravi, sveži in lokalno pridelani hrani, vrtnarjenju v mestih, pridelavi konoplje in uporabi izdelkov iz le-te.

Ma. P.

Sedmi festival ovčje volne Bicka v Solčavi

Plemenske jagnjice jezersko-solčavske pasme in polstena oblačila, ki so navdušila obiskovalce.

Obiskovalce Solčavskega prevzamejo naravne lepote, ki pa bi zaraščene privabile mnogo manj občudovanja kot sedaj, ko jih popasejo jezersko-solčavske ovce, ki so tam doma. Ena od dobrin, ki jo dajejo, je tudi volna. In iz nje so narejeni čudoviti izdelki izpod rok članic Društva Bicka, ki so skupaj s Centrom Rinka in Društvom rejcev ovc jezersko-solčavske pasme v soboto in nedeljo, 23. in 24. septembra 2017, pripravile že sedmi festival ovčje volne Bicka. S festivalom z etnografsko noto želijo doprinesiti k prepoznavnosti jezersko-solčavske ovce in razvoju dejavnosti, povezanih z ovco. V soboto je bilo v Centru Rinka odprtje razstave polstarih in volnenih slik Pletemo prijateljstva, v skupinski delavnici so izdelovali tepih na tradicionalen način in prikazovali so filme o jezersko-solčavski ovci. V nedeljo so pokazali uporabo volne od striženja do predenja in polstenja. Vrhunec prireditve je bila predstavitev polstarih in pletenih oblačil, ki jih z obilo ustvarjalnega navdiha izdelujejo Solčavanke in gostje, ki se jim vsako leto pridružijo. Skupaj so pletli prijateljstva, okušali volneno ter vsem obiskovalcem dali začutiti toplino volne.

V okviru festivala so letos že drugi pripravili dražbo plemenskih jagnjic jezersko-solčavske pasme, s katero želijo obuditi tradicijo kupovanja plemenskih živali, kakršna je bila uveljavljena pred desetletji.

Marjana Cvirin

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in revija Drobnica rejce drobnice, strokovnjake in vse, ki vas zanima reja drobnice, vabimo na

4. strokovni posvet Reja drobnice, ki bo 23. in 24. novembra 2017 v Termah Dobrna

Program posveta:

1. DAN (23. november 2017)

8.00–10.40	Uvodna predavanja
11.00–13.00	GENETIKA IN SELEKCIJA
14.30–16.30	ZDRAVSTVENO VARSTVO IN REPRODUKCIJA DROBNICE
17.00–18.40	PREHRANA IN TEHNOLOGIJA
20.00	Skupna večerja in družabni večer

2. DAN (24. november 2017)

8.00–9.40	EKONOMIKA IN TRŽENJE
10.00–11.20	OBNAŠANJE ŽIVALI
11.30–13.00	PREDSTAVITEV DOBRIH PRAKS

Podroben program je objavljen v reviji Drobnica in na spletni strani www.drobnica.si. Informacije in prijave: drobnica@km-z.si ali 041 680 551.

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije in Revija Drobnica v sodelovanju z Društvom rejcev drobnice Istre in krasa, KGZS Kmetijsko gozdarskim zavodom Nova Gorica in Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani vabita na

20. DRŽAVNO TEKMOVANJE V STRIŽNJI OVC, ki bo v soboto, 21. oktobra 2017, v Kopru na Bonifiki v okviru prireditve Dnevi kmetijstva slovenske Istre, ki bo 21. in 22. oktobra 2017.

Tekmovanje bo potekalo v dveh kategorijah: s škarjami in z električnimi strojčki.

Začetek bo ob 10. uri, ko se bodo strižci pomerili v predtekmovanju za finale, ki bo ob 15.30. Razglasitev državnega prvaka v obeh kategorijah bo ob 17. uri.

Na prireditvi bomo predstavili vse, kar je povezano z rejo drobnice: mesne in mlečne proizvode, volno in volnene izdelke ter pokazali delo ovčarskega psa z ovcami (ob 12. uri in 17.30). Na učni poti bo predstavitev predelave volne: česanje, pranje, predenje, pletenje, barvanje z naravnimi barvami in polstenje.

V okviru prireditve bo 12. državna razstava drobnice, na kateri bodo predstavljene pasme ovc in koz, ki jih redijo naši rejci drobnice.

Za nove rejce bo v soboto ob 14. uri strokovno predavanje.

Lepo vabljeni!

Za več slovenskih pridelkov in živil v javnih zavodih

Šolska shema (ŠS) sedaj združuje več skupin živil in omogoča razširjeno ponudbo živil s kmetij javnim zavodom.

Gabrijela Salobir, KGZS
gabrijela.salobir@kgzs.si

Nova šolska shema združuje sadje, zelenjavo in mleko ter nekatere mlečne izdelke. Način razdeljevanja teh živil pa je takšen, kot je do sedaj veljal za sadje in zelenjavo: dodatno, razdeljeno živilo. Za novo strateško obdobje za izvajanje Šolske sheme 2017/18 do 2022/23 je za Slovenijo namenjeno skupno iz proračuna EU (skupnosti) in nacionalne ovojnice za razdelitev sadja in zelenjave v šestih letih kar dobrih 5.500.000 evrov in za mleko in mlečne izdelke za obdobje šestih let kar 2.400.000 evrov. To je denar, ki ga prejmejo ponudniki (kmetije, zadruga, podjetja, trgovci), ki bodo dostavili živila v šole in centre šolskih in obšolskih dejavnosti.

V novo Šolsko shemo je vključenih 443 šol od teh jih bo kar 277 razdeljevalo tudi mleko in mlečne izdelke. V ukrep se lahko vključijo osnovne šole in gojenci v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ne glede na njihovo starost).

Seznam šol je v povezavi: http://www.arsktrp.gov.si/si/storitve_ukrepi/trzni_ukrepi/solska_prehrana/solska_shema/odobritev_sol/

Dokončen seznam z minimalnimi popravki bo znan, ko bodo šole prejele odločbe.

Seznam centrov šolskih in obšolskih dejavnosti z naslovi se nahaja na naši spletni strani (<http://www.kgzs.si/gv/razvoj-podezelja/solske-sheme.aspx>).

Katera živila sodijo v Šolsko shemo

Mleko in mlečni izdelki, ki se smejo razdeljevati v ŠS v šolah: mleko in mlečni izdelki (prevladovati mora mleko) – noben izdelek ne sme vsebovati dodanega: sladkorja, sladila, arome, sadje, oreški, kakav; mleko (surovo), mleko brez lak-

toze; jogurt; kislilo mleko; kefir; pinjenec; skuta

* Če gre za prodajo mleka/izdelkov drobnice, naj bo napisano na računu samo mleko/skuta ...

Šola lahko nabavi surovo mleko, vendar ga mora pred razdelitvijo toplotno obdelati.

Pri mleku je predvidena porcija od 150 do 200 g mleka ali mlečnega izdelka. Za namen spremljanja šolske sheme se razdeljene količine pretvarjajo v utežne enote (kg, g), zato se volumski podatki preračunajo.

Koeficient pretvorbe iz litrov (l) v kilograme (kg) je:

- mleko = 1,03
- fermentirani mlečni izdelki (jogurt, kislilo mleko, kefir, pinjenec) = 0,9
- skuta = 3

Pri vsakokratni prvi dobavi novega mlečnega izdelka mora biti priložena deklaracija, iz katere je razvidno, da mlečni izdelek ne vsebuje prepovedanih dodatkov (sladkor, sladila, arome, sadje, oreški, kakav). To je v bistvu v deklaraciji navedb sestavin. Iz tega se že vidi, kaj je v izdelku.

Sadje in zelenjava, ki se smejo razdeljevati v ukrepu ŠS v šolah:

Sadje: lešniki*, orehi*, fige (sveže!), mandarine, grozdje, melone, lubenice, jabolka, hruške, marelice (sveže!), češnje in višnje, breskve in nektarine, slive, kaki, žizula, kivi, jagode, maline, borovnice, črni ribez, rdeči ribez. *Le posušeni, ne smejo biti praženi, soljeni, kandirani ipd.

Zelenjava: paradižnik, zelje, ohrovt, kolerabica in koleraba, cvetača, brokoli, solata (lactuca sativa), radič, korenje, rdeča redkvice, peteršilj, zelena (gomoljna), rdeča

Šola lahko nabavi surovo mleko, vendar ga mora pred razdelitvijo toplotno obdelati

pesa, repa, redkev, kumare in kumarice, komarček (koromač), šparglji (belušji), zelena (stebelna), paprika, buče in bučke, ostala solatna zelenjava (motovilec, rukola, regrat, cikorija ...)

Upravičene vrste predelane sadja in zelenjave za razdeljevanje v šolah so suho sadje (izključno naslednjih sadnih vrst: jabolka, hruške, slive, kaki, češnje), kislilo zelje in kislila repa. Suho sadje ne sme biti kandirano.

Skupni znesek za posameznega učenca v šolskem letu je okrog 6 evrov za sadje in zelenjavo in 4 evre za mleko in mlečne izdelke. Točen znesek izve šola v oktobru, ko je znano dokončno število otrok na posamezni šoli. Razdeljevanje je enkrat do dvakrat tedensko za S&Z in za mleko/izdelke enkrat tedensko oz. manj – vendar enakomerno skozi vse leto. Razdelitve svežega S&Z ima prednost in mora predstavljati več kot polovico razdelitev (v vsakem od treh zahtevkov), ravno tako ima mleko prednost pred izdelki.

Za izvedbo spremljajočih dejavnosti v sklopu centrov šolskih in obšolskih dejavnosti leti smejo uporabljati pri svojih delavnica dodatne proizvode, kateri se ravno tako financirajo iz ukrepa ŠS.

Dodatni kmetijski pridelki/proizvodi za spremljevalno izobraževanje le na ČŠOD (za šole niso upravičeni stroški!):

Sadje: kostanj
Zelenjava: čebulnice (čebula, šalotka, česen, por), hren,

stročnice (v zrnju ali v stroku): fižol, grah, bob, leča, čičerika in soja, jajčevc, špinacija, artičoka, blitva.

Ostala: sir*, med, oljčno olje, bučno olje.

*Sir: poltrdi in trdi, mehki siri, sveži siri (kot so skuta, rikotta, mocarela, cottage cheese), ribani sir, sir v prahu, topljen sir za mazanje, če ne presejajo 1,3 g soli v izdelku – takšnem kot je (NE preračun v suhi snovi živila). Živilske izdelke je treba ocenjevati takšne, kot se prodajajo, ali so po pripravi (če je potrebna) v skladu z navodili proizvajalca. Sol pomeni ekvivalent soli, preračunano iz vsebnosti prisotnega natrija v živilu po formuli: sol = natrij x 2,5.

Kako postati ponudnik

Svetovalci za kratke verige zbirajo ponudnike za razdeljevanja sadja, zelenjave in mleka/mlečnih izdelkov, kateri so javno objavljeni na spletni strani KGZS. Če bi se želeli vpisati kot ponudnik za kateregakoli od zgoraj naštetih živil, lahko to storite preko svetovalca vašega zavoda, zadolženega za kratke verige, ali pa neposredno s posredovanjem podatkov prek obrazca, ki je dosegljiv na naši spletni strani (<http://www.kgzs.si/gv/razvoj-podezelja/solske-sheme.aspx>), na e-naslov: klara.otonicar@kgzs.si.

Šola pripravi sama načrt spremljevalnih dejavnosti, po-

vezanih z učenci, delavci šole, starši in dobavitelji. Vključenost staršev in dobaviteljev je dodana vrednost, ki se jo posebej spodbuja. Aktivnosti so usmerjene tudi v povezavo z lokalnimi pridelovalci sadja in zelenjave in pridelovalci/predelovalci mleka in mlečnih izdelkov.

Zeleno javno naročanje obvezno za vse javne zavode

Nova uredba o zelenem javnem naročanju zasleduje okoljski vidik in pospešuje kratke dobavne poti. Uredba o zelenem javnem naročanju (UL 51/2017) prične veljati 1. januarja 2018. Novosti, ki jih prinaša, so usmerjene v to, da še več slovenskih pridelkov in živil pride v javne zavode.

Upoštevanje okoljskih vidikov v postopkih javnega naročanja je obvezno za živila in gostinske storitve.

Naročnik (javni zavod) mora javno naročilo oddati tako, da se v posameznem naročilu izpolni sledeči cilj:

- delež ekoloških živil znaša glede na število vseh artiklov živil ali celotne predvidene količine živil najmanj 15 %; vendar velja postopno večanje deleža, in sicer:
- 10 % števila vseh artiklov ali celotne predvidene količine živil, če je v postopku javnega naročanja obvestilo o javnem naročilu objavljeno na

portalu javnih naročil do 31. decembra 2020;

- 12 % števila vseh artiklov ali celotne predvidene količine živil, če je v postopku javnega naročanja obvestilo o javnem naročilu objavljeno na portalu javnih naročil do 31. decembra 2023;
- živila iz shem kakovosti (integrirana, »izbrana kakovost« ...): delež živil, ki izpolnjujejo posamezno, več ali vse zahteve iz shem kakovosti, zaradi česar so ta živila okoljsko manj obremenjujoča, znaša glede na število vseh artiklov živil ali celotne predvidene količine živil najmanj 15 %.

Za tiste postopke javnega naročanja, za katere je bilo obvestilo o javnem naročilu poslano v objavo pred uveljavitvijo te uredbe, veljajo dosedanja predpisi.

Spremembe pri vrednostih

Za vse, ki ste zainteresirani za prodajo živil v javne zavode, je razveseljivo uradno tolmačenje glede vrednosti izvzetih sklopov pri javnem naročanju

Ob upoštevanju petega odstavka 73. člena ZJN-3 lahko naročnik načelo kratkih verig uredničuje tako, da iz postopka javnega naročanja izloči enega ali več sklopov, vsakega v vrednosti do 80.000 evrov (brez DDV). Pri tem lahko vsi izločeni sklopi predstavljajo največ 20 % skupne vrednosti vsega blaga, ki se naročajo – tistih, ki se naročajo pri ponudnikih, izbranih v postopku javnega naročanja, in tistih, ki se naročajo pri ponudnikih, izbranih v skladu z načelom kratkih verig.

Primer: Pri javnem naročanju živil v skupni vrednosti 2,4 mio evra, lahko naročnik iz postopka javnega naročanja izloči živila v vrednosti 480.000 evrov, ki pa morajo biti razvrščena v vsaj sedem sklopov. Najvišja dovoljena vrednost posameznega izločenega sklopa je namreč 79.999,99 evra.

Zmagi Patetu in Filaku, obetavne mlade sile iz Rakičana

Na šolskem posestvu Turnišče na Ptujju se je v začetku septembra v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije ZOTKS, Šolskega centra Ptuj in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije – Zavoda Ptuj odvijalo že 61. državno tekmovanje v oranju.

V oranju z obračalnimi plugom je zmagal Igor Pate, ki je tekmoval za ekipo Dolenjske. Tako je v kategoriji obračalnih plugov, v kateri tekmujejo v Sloveniji od leta 2004, postal zmagovalec že dvajsetič. V oranju s krajnikom je svoj peti naslov osvojil Anton Filak iz Bele Krajine. Ekipni naslov je romal na sončno stran Gorjancev.

Hkrati je potekalo tudi 23. državno tekmovanje dijakov biotehniških šol. Zmagovalca

državnega tekmovanja dijakov biotehniških šol v oranju sta Tilen Vogrinčič, BŠ Rakičan, ki je zmagal v tekmovanju z obračalnimi plugom, in Romana

Kumin, BŠ Rakičan, zmagovalca v kategoriji plugi krajniki. Verjetno ni pretežko uganiti, kam je šel ekipni naslov ...

Marjan Papež

JESENSKE UGODNOSTI

T5 UTILITY, TDS
klimatska naprava
brez doplačila

POPUSTI
jesenski popusti
za modele na zalogi

T5EC, T6
vzmetena sprednja prema in
vzmetena kabina brez doplačila

VABIMO VAS NA JESENSKI HIŠNI SEJEM, 10. IN 11. NOVEMBRA V PE ŠTORE

ITRO, d.o.o., PE Štore, Železarska c. 3, 3202 Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

Pooblaščen prodajalci:

AVTOCENTER Ormož, tel: (02) 741 64 11 • KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 10 22

JAKŠE SAMO s.p., Šentjanež, tel: (041) 745 832 • KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (041) 750 152

NEW HOLLAND AGRICULTURE

PATRIKS, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40 • INO d.o.o., Brežice, tel: (03) 495 96 57

NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Skrivnosti narave in kmetovanja

Kaj je gnoj iz roga in kako ga pripravimo (preparat 500)

Izraz srečamo pri biodinamiki. Tam igra gnoj iz roga zelo pomembno vlogo. Teorijo, da škropljenje s tako pripravljenim kravjakom spodbudi rastlino k **bistveno večjemu oblikovanju korenin** in da učinkuje kot koncentrirana gnojilna moč, praktiki potrjujejo. Potrjujejo tudi trditve, da uporaba v času suše pomaga rastlinam kot blagi dež. Ta preparat si lahko naredi skoraj vsak sam. Kako? Potrebujemo dobro oblikovan kravjak (sveže kravje blato) od krave z rogovi, krmljene vsaj nekaj dni prej s senom ali ovseno slamo, in kravje rogove.

Gnoj, ki smo ga nabrali v dnevi, ko potuje Luna pred Ozvezdjem Leva ali Device, **napolnimo** v rogove do konice. Kdaj? V dnevi okoli praznika nadangelov Mihaela, Gabrijela in Rafaela (29. septembra), na dan za cvet ali dan za plod, jih **zakopljemo** v oživiljeno zemljo (50–60 cm globoko). V zemlji jih pustimo do pomladi, do časa, ki ga navaja Setveni priručnik Marije Thun. Ko rogove **izkopljemo**, izbežano vsebino rahlo osušimo in **shranimo** v glineni posodi do uporabe. Shranjevanje je pomembno, ker želimo energije, ki so se v času zime vtisnile v kravjak, obdržati.

Preparata ne uporabljamo v čvrsti obliki, temveč ga pripravimo kot škropivo. Vzamemo 12 dag preparata, mešamo eno uro v 40 l vode in to je zadosti za hektar kmetijske površine. Za več korenin priporočamo škropljenje ob setvi, zelo dobro pa je redno škropljenje med koncem novembra in februarja, ko ni zmrzali ali snega. Za omilitev suše je pomembno, da škropimo pozno zvečer, tik pred temo.

Ko človek ugotovi, da te pravične trditve držijo in se plodnost zemlje in zdravje rastlin izboljšuje, ga radovednost za uk kmetijske duhovne znanosti ne zapusti več. Upoštevanje koledarja za delovna opravila, škropljenje biološko dinamičnih preparatov in čajev ni le brezplačna pot do uspeha, temveč tudi pravo veselje.

Biološko dinamično metodo kmetovanja je utemeljil dr. Rudolf Steiner (1861–1925), filozof in znanstvenik, in jo danes imenujemo kmetijska duhovna znanost. Marija Thun (1922–2012) je za svoje 60-letno delo leta 2010 prejela častni naziv doktorice znanosti od indijske univerze Maharishi University of Enlightenment za področje vpliva planetov na rastline. Podelili so ji akademski naslov honoris causa – Dr.h.c.

Priporočamo:

- dnevni kmetijski nasvet na Radiu Ognjišče vsak delovni dan ob 6.05,
- krožek biodinamike vsak drugi četrtek v mesecu ob 9. uri v sejni sobi Občine Tabor v Spodnji Savinjski dolini,
- včlanitev v katerokoli društvo Ajda po Sloveniji,
- branje prispevkov v reviji Zarja z naslovom Ujemimo ritem narave.

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje
maja.klemencokan@ce.kgzs.si

OKUSNE JEDI GOSTOLJUBNIH LJUDI

Uzhajani orehovi štruklji z medom

Štruklji spadajo med tradicionalne slovenske jedi, ki so jih na kmetijah jedli ob košnji. Tudi priprava vzhajanih štrukljev po spodnjem receptu prinaša čaroben okus, ki nas popelje v preteklost. Z dodatkom slovenskega medu, ki na ravni Evropske unije nosi »zaščiteno geografsko označbo«, postanejo okusna sladica. Poskusite!

Sestavine za 4 osebe: 1 kg gladke bele moke • 1 kocka kvasa (100 vode) • 1 čajna žlička soli • 1 jajce • 1 žlica oljčnega olja • 2 dcl mlačne vode • maslo • drobtine • žlica medu

Kvas zdrobimo, dodamo žličko sladkorja in mlačno vodo ter pustimo, da na toplem vzhaja. Moko presejemo v posodo, dodamo kvas, sol in jajce ter žlico oljčnega olja. Vmesimo gladko testo. Pri pripravi po potrebi dodamo mlačno vodo. Testo pustimo počivati na toplem eno uro. Razvaljamo ga na prst debelo, po njem posujemo mlete suhe orehe, zavijemo, prebodemo z vilicami in damo vzhajati na toplo za 15 minut. Kuhamo jih 20 minut v pokriti posodi na sopari.

Kuhane štruklje razrežemo. V posodi segrejemo maslo in na njem prepražimo drobtine ter z njimi prelijemo štruklje. Štruklje izboljšamo z medom, ki ga pokapamo na vrhu.

Dober tek!

Recept je iz knjižice Okusne jedi gostoljubnih ljudi, ki jo je v sklopu projekta Brez predodgovorov o kmetijstvu in SKP izdala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in sofinancirala Evropska komisija. Vzhajane orehove štruklje z medom pripravljajo na Turistični kmetiji Pri Flandru (www.kmetija-flander.si). Fotografija: Tomo Jeseničnik

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: GREGA RIHTAR	ŽENSKA VEČERNA OBLEKA	SLOVNIČNO ŠTEVILO, SINGULAR	ZAČETEK GESLA KRIŽANKA	BRKATA SLADKO- VODNA RIBA	JUŽNO- AMERIŠKA KRJASTAČA
FRAN- COSKA ALPSKA SMUČARKA WORLEY					
ODLOŽITEV TERJATVE					
PESNIŠKA ZBIRKA ERIKE VOUK					
FIGURA, PODOBA				PRISTAŠ TEJZMA	DELOVNA SKUPINA NA KAKEM PODROČJU
OSNOVNA KOLIČNA					
KAMNITA GMOTA					
TRAVA Z VELIKIMI KLASKI IN PRIOSTRE- NIMI KROVNIMI PLEVAMI Z RESAMI	TRGOVSKO IME ZA OKRASNI KAMEN LARVIT	ALJA TKAČEV	ZVEZA BESED PREDMET VRAZE- VERCA		
ŽENSKA OBLIKA IMENA SLAVKO				ŠIVALNO SREDSTVO IZDELO- VALEC RAKET	
TEŽEK ČESKI TOVORNJAK				ALPSKA SMUČARKA STIEGLER ODLOMEK FILMA	
OTTO BAUER		ALB. POLI- TIK (RAMIZ) ANGLEŠKI IGRALC (JEREMY)		TONE VOGRINEC AMERIŠKA IGRALKA ELENIAK	
KONEC GESLA KRIŽANKA					ANTIČNO IME REKE GUADIANE V ŠPANJI
IGRALKA IN PEVKA JANKOVIČ				BLOK LEDU NA LEDENIKU IZRASTEK NA GLAVI	
OPERNI PEVEC DARIAN			LETNI DONOS, PRIDELEK		
ENOTA ZA MERJENJE GLAS- NOSTI			GOROVJE V ZAHODNEM MIJANMARU		
LATINSKI IZRAZ ZA UMETNOST			MOČNA ČUSTVE- NOST		

Geslo križanke pošljite do 21. novembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki. Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila TEMATSKI IZZIVI) smo izžrebali: Renata Jordan, Kostanjevica na Krki; Tone Jošt, Lesce; Boris Marguč, Loče; Milan Martinčič, Senožeče; Zdenka Partl, Cerknica. Čestitamo!

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. novembra na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Priimek družine utemeljiteljev dunajskega valčka									
Občina ob reki Sotli, znana tudi po muzeju na prostem									
Ime Ljubljane v rimskih časih									
Pekoča vrtnina iz družine lukovk									
Ime pevke popularne in zabavne glasbe (Pinterič)									
Rastlina, katere sok uporabljamo proti bolečinam v ušesih									
Staro ime za Bližnji vzhod									
Druga najdaljša reka v Španiji									
Država v Zahodni Afriki v Gvinejskem zalivu									
Glavno mesto Kazahstana									
'Gostilniški' šport									
Avstro-...									
Kratica za ameriško profesionalno košarkarsko ligo									
Perunika									
Priimek košarkarskega trenerja (Igor)									
Ime vinske kleti na Krasu									
... ovčice pasel, lepo žvižgal, lepo pel ...									

Izmed pravnih odgovorov bomo izžrebali pet nagajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo VABLJENI NA AGRO.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagajencev: Ivan Štenta, Grahovo; Vida Bobnar, Cerklje; Sonja Zmrzlak, Prebold; Milena Štemberger, Ilirska Bistrica; Jože Simonišek, Horjul. Čestitamo!

Naj oblečem srajco in kravato ali kombinezon?

Predstavljamo uspešne kmetije: Kmetija Mlinar v Rožnem Dolu pri Semiču

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Z Dolenjske v Belo krajino lahko prideš po cesti iz Novega mesta v Metliko, iz Dolenjskih Toplic v Črnomelj, obstaja pa tudi (kot skoraj vedno) srednja pot. Če jo uberete iz Novega mesta mimo Uršnih sel v Belo krajino, bo prva belokranjska vas, ki vas bo pozdravila, Rožni Dol.

V vasi s simpatičnim imenom živi družina Plut, po domače pri Mlinarju. Ni težko ugotoviti, da je bil nekoč na kmetiji mlin. In kjer je bil mlin, je morala biti tudi voda ...

Od mlina do ribogojnice

Voda, ki je nekoč gnala mlin pa kovaški meh in še kaj, je kar nekaj let mirno tekla mimo domačije, dokler se niso v začetku devetdesetih let odločili, da bi v potoku Mlinščica vzrejali ribe. Ameriške postrvi, ki se jim reče tudi šarenke ali kalifornijske postrvi.

Glavni dejavnik za uspešno rejo je zadosten pretok vode, katere temperatura naj čim manj niha, zato je zelo priročno, če je izvir zadosti blizu. In to pri Mlinarjevih imajo.

Začetki so bili težki, saj je bilo znanja malo, reja pa potrebuje še precej potrpljenja. Da postrv zraste na 250 do 300 gramov, ko je »zrela« za na krožnik, potrebuje namreč približno leto in pol.

Složnost treh generacij daje sadove in zadovoljstvo

Na kmetiji živijo tri generacije in mladi gospodar Denis je na njej zaposlen. Oče Milan in mama Biserka, ki je bila zaposlena v gostinstvu, sta že upokojena in zato še toliko bolj dejavna na kmetiji, popoldan pa priskoči na pomoč še Denisova sopotnica Veronika, ki kot veterinarski tehnik dela v Belokranjski veterinarski službi

Črnomelj. Tukaj je še naraščaj: triletni Žiga, ki bo v nekaj mesecih dobil družbo.

Ekološki od leta 2003

Že od leta 2003 ekološka kmetija leži na gorsko-višinskem območju na nadmorski višini 340 metrov in ima 12 hektarjev lastne zemlje, od tega 2 hektarja gozda. Od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov imajo v najemu 35 hektarjev zemlje.

Vse obdelovalne površine imajo zatravljene, saj zaradi reje postrvi in turistične dejavnosti na kmetiji želijo stroške in porabo časa za rejo 22 krav dojilj pasme limuzin čim bolj zmanjšati. Poleg goveje živine imajo tudi šest konj, ki so namenjeni domačim in gostom za rekreativno jahanje, osliček pa postane zvezda, ko pridejo na kme-

Mlinarjevo dimljeno postrv cenijo vse več poznavalcev dobre hrane.

tijo družine z otroki. Ne glede na že omenjene dejavnosti pa Denis opravlja še strojne storitve preko strojnega krožka Bela krajina.

Dobra hrana in belokranjska gostoljubnost privabljata goste

Na kmetiji se že dolga leta ukvarjajo s turizmom kot dopolnilno dejavnostjo. Rožni Dol, ki se skriva pod železniško progo, ki

Družina Plut: Milan, Biserka in Denis, ki jim pri delu in boju z administracijo in birokracijo stojita ob strani črnomaljski kmetijski svetovalki Andreja Absec in Ana Bahor.

pelje iz Dolenjske v Belo krajino, se ponaša z mirnim okoljem in neokrnjeno naravo. To privablja vsako leto več gostov, ki cenijo dobro hrano in gostoljubje, ki je lastno Belokranjcem.

Gostje se na njihovi turistični kmetiji lahko podprejo z ribami, pripravljenimi na različne načine, suhomesnimi iz-

uspešni, je bil v letu 2013: razpis 112 za prenos/dedovanje kmetije. Nadaljevalo se je leta 2014 ob prevzemu kmetije z razpisom za ukrep 121 – posodabljanje kmetijskih gospodarstev za naložbe mladih prevzemnikov kmetij ter na razpis za produktivne naložbe v ribogojstvu za posodobitev domače ribogojnice, predlani pa še za ukrep 4.1 nakup mehanizacije za doseganje boljših ciljev – konkurenčnost ter bil na vseh uspešen. Ne zgolj po lastni zašlugi. Za uspeh na razpisu za mladega prevzemnika je hvaležen kmetijskima svetovalkama iz Črnomlja Ani Bahor in Andreji Absec, da so ribe uspešno zaplavale, pa Mihi Štularju, svetovalcu specialistu za ribogojstvo na KGZS – Zavodu Kranj. Pomembno vlogo pri odločitvi za naložbo v ribogojnico je imel še Danijel

Ljubezen do konj je na kmetiji vidna na vsakem koraku.

Posodobitev ribogojnice za stabilno prirejo

Mlinarjevi imajo ribogojnico od 27. septembra 1994. Oče Milan je z rejo postrvi začel kot samouk. Z leti je pridobival izkušnje

Delamo, kolikor smo zreli

»Delamo, kolikor smo zreli,« pravi o prihodnosti in razvoju kmetije Denis in nadaljuje: »Naša prednost je, da imamo različne dejavnosti. Ko gre

Ekološka reja krav dojilj, ki jim na paši družbo delajo konji in osliček.

Gospič, dr. vet. med. iz podjetja G20, pri katerem so videli primer sodobne ribogojnice in so se na podlagi njegovih idej ter pomoči sploh odločili za nakup opreme in naložbo.

»Svetovalni službi sem hvaležen tako za spodbude kot za brzdaje, da kake reči ne prehitavamo. Predvsem je dobro vedeti, koliko papirjev bo treba zbrati, preden se prijavimo na kak razpis. Pa tudi sicer je z birokracijo preveč dela. Dostokrat, ko zjutraj vstanem, ne vem, ali bom oblekel srajco in kravato ali kombinezon,« je slikovito opisal sodobni kmečki vsakdan Denis Plut.

in ribogojnico tehnološko izpopolnjeval. Zaradi vse večjih težav z zadostno in stabilno preskrbo z vodo se je Denis ob prevzemu tako kmetije kot tudi ribogojnice odločil, da vzpostavi boljše pogoje za vzrejo rib. Z naložbo v opremo, predvsem naprave za proizvodnjo in vpihavanje kisika v gojitvene bazene (Oxymat), je vzpostavil stabilne pogoje za prirejo in jo povečal z dveh na približno pet ton letno.

»Zlata« prodaja na domu

Njihova konkurenčna prednost pri prodaji rib je turistična de-

eni slabše, gre drugi boljše in je vedno nek dohodek. Pri tem je tudi veliko dela, ki ni ovrednoteno, narejeno pa mora biti.«

In načrti? »Dograditev objekta s prenočišči za goste, izgradnja prostorov za predelavo mesa in izgradnja večje hladilnice. Hlev bi radi prestavili nekoliko stran od ostalih objektov. Poplačati moramo tudi trenutne kredite. Pri pridobivanju slednjih moram poudariti Delavsko hranilnico. Ta nam je pri kandidiranju na razpise prišla zelo naproti,« predstavi realen pogled v prihodnost mladi gospodar Denis.

Spredaj so trije ribniki, ki se preko dvorišča spogledujejo z objektom za turistično dejavnost na kmetiji, kjer gostje iz prve roke poskusijo kakovost prirejenih rib.